

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 6, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 - tozagorimas@gmail.com

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

ΕΤΟΣ
ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟ ΤΡΙΤΟ
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 488
ΜΑΡΤΙΟΣ
- ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2021

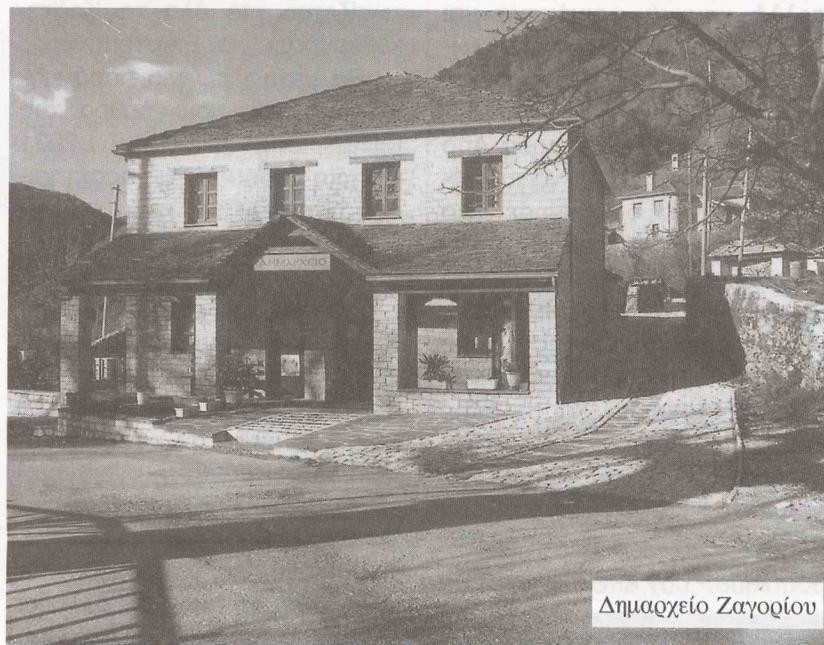
ΚΩΔΙΚΟΣ 2571

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΒΙΩΣΗ

Το τεύχος τούτο (Μαρτίου-Απριλίου) είναι το πρώτο που εκδίδεται από το καινούριο μας στέκι (από τον ευρύ ημιόροφο της Σίνα 4 στο στενό διπλανό ισόγειο της οδού Σίνα 6).

Με τη μετακόμιση κουτσά-στραβά τα καταφέραμε. Με κόστος (οικονομικό πρώτιστα) αλλά τα καταφέραμε.

Μπροστά μας πια ο αγώνας για την επιβίωση για «Το Ζαγόρι μας». Πολύ φοβόμαστε όμως πως θα γίνει αναπόφευκτη η οριστική μετακόμισή του στο χρονοντούλαπο της ιστορίας, για μια σαραντάχρονη πορεία, αν αυτοί που μπορούν και έχουν υποχρέωση να βοηθήσουν δεν το κάνουν: και πρώτα απ' όλους οι εκλεγμένοι άρχοντες του Ζαγοριού. Αν θεωρούν και πιστεύουν

Δημαρχείο Ζαγοριού

πως το «Το Ζαγόρι μας» πρόσφερε και προσφέρει στο χειμαζόμενο τόπο μας, ας δείξουν το ενδιαφέρον τους για την επιβίωσή του. Το ίδιο ισχύει και για το ευαγές Ζαγορίσιο Ριζάρειο ίδρυμα.

Δεν είναι δα και τόσο μεγάλο για να γίνεται άλυτο το πρόβλημα. Κοστολογείται σ' ένα μικρό ετήσιο ποσό των 4.000-5.000 ευρώ για την κάλυψη τουλάχιστον της ανε-

λαστικής ανάγκης του ετήσιου ενοικίου. Για τα υπόλοιπα φροντίζουν οι πιστοί ακόμη συνδρομητές του.

Δεν θα μπορούσε άραγε να ενταχθεί στον ετήσιο προϋπολογισμό του Δήμου το ποσό αυτό; Απλώς ένα ερώτημα κάνουμε.

Σε κάποιο τεύχος στα προηγούμενα χρόνια έ-

νας νέος του Συλλόγου Ασπραγγέλων (ο Χρήστος Ζαμπάκογας) σ' ένα κείμενό του έριξε μια πρόταση, που κανένας δεν πρόσεξε και δεν απάντησε: η πρόταση έλεγε πως αρκεί η αφαίρεση 100 ευρώ το χρόνο από τους 40 και πλέον προέδρους κοινοτήτων που έχουν ο καθένας ετήσιες αποδοχές ο καθένας γύρω στις 4.000 ευρώ αλλά κι απ' όλα τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου.

Επαναφέρουμε την πρόταση του κυρίου Ζαμπάκογας και περιμένουμε. Δεν κοστίζει δα και πολύ σ' όλους τους παπαπάνω.

Αυτά τα λίγα και ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ σ' όλους τους Ζαγορίσιους και ΚΑΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ στα χωριά μας.

Η Συντακτική Επιτροπή

Το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ και «Το ΖΑΓΟΡΙ μας» για τις γιορτές του ΠΑΣΧΑ

εύχονται σ' όλους τους Ζαγορίσιους

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ & ΚΑΛΑ

Το τελευταίο 10ήμερο του Δεκεμβρίου (2020) και με την ψυχολογική συμπαράσταση των ποικίλων εορταστικών εκδηλώσεων των Χριστουγέννων, μας βοηθάει, μέρα με τη μέρα, να ξεπροβοδίσουμε τη χρονιά μας 2020, σχετικά ευχάριστα χωρίς ψυχολογικό άγχος και προβληματισμούς, που μεταφέρονται στην αναμενόμενη Πρωτοχρονιά 2021.

Αυτή η χρονική μεταφορά, ψυχολογικά, μας διευκολύνει να αντιμετωπίσουμε αισιόδοξα τον ορίζοντα της ζωής μας την Πρωτοχρονιά του νέου έτους μας 2021.

Η Ελπίδα και η Αισιοδοξία καλοδέχονται και πανηγυρίζουν το ξεκίνημα του καινούριου μας χρόνου. Πάντα η Ελπίδα φωτίζει και αναπτερώνει τους πόθους μας για ό,τι καλύτερη στην προσωπική μας ζωή, εξού και η ποικιλία του ευχολογίου μας που εκφράζεται για την επικράτησή της, κι ακόμα η ποικιλία με την οποία εκφράζονται πάσης φύσεως ξόρκια και μαγανειές για την πραγμάτωση των μοναδικών μας ψυχικών συναισθημάτων. «**Γλυκύτατο είναι με θαρρετές ελπίδες να**

Χρονογράφημα

2021

Έναρξη - Αφετηρία

Σταύρου Συκιώτη

διαθαίνεις το δρόμο της μακρινής ζωής». (ΑΙΣΧΥΛΟΣ)

Ωστόσο, παρά το πέρασμα των μηνών Νοεμβρίου και σχετικά ήπιου Δεκεμβρίου, καιρικά, οι δύο χειμωνιάτικοι μήνες Ιανουάριος και Φεβρουάριος 2021 ήρθαν κακόκαιροι με πολλά καιρικά φαινόμενα και προβλήματα. Φημίζονται, άλλωστε, για την σκληράδα τους, από παλιά.

Δεν είναι μόνο ο καιρός. Από τις αρχές του 2020, ένα πυκνόγκριζο σύννεφο ξεκίνησε από την Κίνα και κάλυψε όλη την Οικουμένη μας με τα ζοφερά και δυσβάστακτα προβλήματα, κυρίως στον τομέα της Υγείας και συνακόλουθα. Το όνομά του είναι «**Κορονοϊός**» και μετά τις λεγόμενες «**μεταλλάξεις**» τότε οι επιστήμονες τον πλούτισαν, κρίζοντάς του τους τίτλους «**COVID-19**» και «**SARS-COVID**». Οι ιοί χαρακτηρίζονται

από το μικρό τους μέγεθος, την απλή βιοχημική σύσταση και την ανάγκη να αναπτύσσονται μέσα σε ένα ζωικό, φυτικό ή βακτηριακό κύτταρο. Με την έκταση και το μέγεθος των προβλημάτων που δημιουργήσε θεωρείται «**ΠΑΝΔΗΜΙΑ**», κι έτσι αντιμετωπίζεται από όλα τα Κράτη, κυβερνήσεις και Επιστήμονες.

Θα μεταφέρω μια παράγραφο από το κύριο άρθρο της Εφημερίδας «**ΒΗΜΑ**»/ 7.1.2021 η οποία παρουσιάζει χαρακτηριστικά την έκταση και το μέγεθος της Πανδημίας «**Κορονοϊού**».

«**Όπως μάλιστα, εξελίσσεται το πανδημικό φαινόμενο, άπαντες κατανοούν πως δεν πρόκειται να απαλλαγούμε σύντομα από την τόσο πολύπλευρη και σύνθετη υγειονομική κρίση που επιδρά καταλυτικά στο σώμα της κοινωνίας, της οικονομίας, επηρεάζει ολόκληρο τον κόσμο και αλλάζει σχεδόν τα πάντα γύρω μας. Κατά τα φαινόμενα και το πρώτο εξάμηνο, αλλά και συνολικά το 2021 θα οριστεί από την ένταση και το βάθος της πανδημίας, από την ενδεχόμενη επανάληψη των περιοριστικών μέτρων και θεθαίως από τις**

προσπάθειες επιτάχυνσης των εμβολιασμών με σκοπό την αναστροφή της».

Αναμφίβολα, το έτος 2020, με τα παγκόσμια φαινόμενα που παρουσίασε στη διάρκειά του, είναι ένας χρονικός σταθμός για την παγκόσμια ιστορία. Πανδημίες είχαμε στο παρελθόν μας με χιλιάδες και εκατομμύρια θανάτους, κυρίως γρίπης. Και τώρα δεν υπολοιπώμεθα σε μεγέθη και φαινόμενα γενικής αντιμετώπισης.

Θα επικαλεστώ την ψυχολογική βοήθεια της Ελπίδας και της Αισιόδοξίας, ώστε ο Ιατρικός Κόσμος, οι Επιστήμονες, με την βοήθεια και την απανταχού όμοιων Κρατικών-Διεθνών φορέων θα μπορέσουν, τελικά, να εξουδετερώσουν την παντοδυναμία του Κορονοϊού και να χαρίσουν στον παγκόσμιο κοινό άνθρωπο αισιοδοξία και τελεικά τη χαμένη υγεία του εσάει για να συνεχιστεί η ανθρωπίνη ιστορία της ζωής και το μεγαλείον του ίδιου του ανθρώπου. Άμποτες!!

Και εμείς; Όλοι εμείς; Ας ασχοληθούμε για την επίτευξη των προσδοκιών των στόχων του προγραμματικού μας σχεδίου για το έτος 2021.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το παρόν χρονογράφημα δεν συμπεριλήφθη στο υπ' αριθμ. 487/ 1-2 φύλλο του Ζαγοριού μας καθόσον: λόγω σφοδρής κακοκαιρίας, δεν κατέστη δυνατή η προώθησή του κειμένου (από Αρίστη)

Η ληστεία στο Ζαγόρι

ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑ, 10.7.1881 – Εν Ιωαννίνους, την 3.7.1881. Η επάρατος ληστεία, εξακολουθεί ανε'τως το καταστρεπτικόν αυτής έργον. Την πρωΐαν της Κυριακής 28 Ιουνίου ο διαβόητος Δαβέλης μετά 100-150 οπαδών εισήλθε εις την μεγάλην κώμην του Ζαγοριού Γρεβενίτη και συνέλαβε τους πάντες εν τη εκκλησία, μεθ' ο εληλάτησε την κώμην λαβών χρήματα και πολύτιμα πράγματα όσα ηδυνήθη, και απήλθεν απαγωγών και 32 αιχμαλώτους, εξ ών απέλυσε τους 20 και επεκράτησε τους ευπορωτέρους δώδεκα, παρ' ών εξήτει 4000 λιρ. λύτρα. Άλλη δε μερίς της συμμορίας ταύτης εισήλασεν εκ νέου εις την κώμην Σκαμνελίου... και συν τοις άλλοις απήγηγεν αιχμαλώτους την σύζυγον και τον υιόν του ιατρού Φραγκούλη, την εξ αδελφού νύμφην του μόλις δι' ανδρών λύτρων απαλλαγέντος των χειρών του Πέτρου Βολανάση και την θυγατέρα του Χαγιάννη... ελεηλάτησαν δε και αΐθης το εμπορικόν κατάστημα του απόντος Βασιλείου Μπουλτσιώτου. [...] Είναι λίαν περίεργον ότι αι ληστεΐαι εγένοντο, ενώ εις Βωβούσαν και Λάισταν υπάρχει στρατός προς καταδιώξιν ως και το ημίσειαν ώραν απέχον του Σκαμνελίου Τσεπέλοβον εν ολόκληρον τουρκικόν τάγμα. [...]

Για την αντιγραφή: Ελένη Δούβλη

Γράφει ο Χρήστος Ζαρόπουλος και μας στέλνει από το Σίδνεϊ της Αυστραλίας Μια χαρούμενη γλυκειά ανάμνηση

Αρχές του 1953, στο χωριό μας, είχαμε μια οικογένεια Τζομάκα. Πατέρας δεν υπήρχε ή εγώ δεν γνώριζα. Ήταν η μάνα, 3 αγόρια και μία κόρη. Ο Τόλης, ο Δόσις, ο Ντίνος και η Αλεξάνδρα. Με τον Ντίνο είμασταν φιλικά δεμένοι και μετά αυτό συνεχίστηκε και στην Αθήνα. Μεγαλύτερός μου δύο χρόνια. Ήταν τόσο καλή και αγαπητή οικογένεια! Τους αγαπούσε όλο το χωριό και φυσικά και εγώ, αφού βρισκόμουν τακτικά στο σπίτι τους. Και η Αλεξάνδρα με φώναζε αδελφούλη. Ήταν μεγαλοκοπέλα, δεν είχε φυσικές ομορφιές και λεπτούλα. Καρδιά μάλαμ!

Από το Πάπιγκο ήρθε η προξενιά για την Αλεξάνδρα. Ένας κύριος από το Πάπιγκο, την ζητούσε! Και δέχτηκε και δεν νομίζω να μετάνιωσε. Όλο το χωριό χάρηκε και όλοι μας κορίτσια και αγόρια κάναμε κάθε προσπάθεια για την προίκα της. Πετύχαμε αρκετά και πιο πολύ τα κορίτσια κάνανε την προίκα! Ήταν Απόκριες που ορίστηκε ο γάμος. Και μια Κυριακή πρωί, η καλή μας η Αλεξάνδρα, ντυμένη νυφούλα και καβάλα σε ένα άσπρο άλογο θα γινόταν Παπιγκιώτισσα! Πολλοί ακολουθήσαμε την νύφη και σε όλο το δρόμο, τραγούδια και κέφι. Κέφι που κράτησε το υπόλοιπο της ημέρας και μετά σε μια μεγάλη αίθουσα! Μπορεί να ήταν του σχολείου! Στην αίθουσα είχαν γραμμόφωνο με πολλούς δίσκους και ταγκό. Λόγω της Αποκριάς ήταν και πολλοί Παπιγκιώτες, μετ'αυτών και ο κ. Σκούρτης, ο Οδοντίατρος. Τι χαρά! Τι κέφι! Από τους χωριανούς μου, τους Αρτσισ'νούς, τώρα ύστερα από τόσα χρόνια, σχεδόν 70, θυμάμαι τον Σταύρο το Γέπη. Ο κ. Σκούρτης, μας έδειξε να χορεύουμε το ταγκό, να κάνουμε κύκλο!

Ο ίδιος μας έδινε τα παραγάλλματα και τα αγόρια άφηναν την ντάμα τους και έπαιρναν την ντάμα που ήταν μπροστά! Ξεφάντωμα! Χορός και ευχές στην νύφη, για μια χαρούμενη καινούργια ζωή!

Σαν απόκριες που ήταν, είχαμε και χαρτοπόλεμο! Τρία κορίτσια, κουκλίτσες και μια δεκαεξάχρονη τραγουδούσαν και μας γέμιζαν το στόμα με χαρτοπόλεμο. Η μεγάλη κούκλα είχε βάλει εμένα στο μάτι και δεν την γλίτω-

να ποτέ! Αφού πάντα τραγουδούσα... το στόμα μου ανοιχτό! Μου το γέμιζε χαρτάκια. Την έβαλα στο κινήγι, να την πιάσω, λέγοντάς της: Αν σε πιάσω... θα σε φιλήσω και θα σε κλέψω και η λεγάμενη το διασκεδάζε. Ήμουν 22 χρονών! Ντρεπόμουν! Ήμουν και σε ξένο χωριό! Το πρωί η νύφη θα πήγαινε στην βρύση να πάρει νερό και αρκετοί την ακολουθούσαν! Ίσως να ήταν το σόι του γαμβρού και οι υπόλοιποι από την Αρίστη. Εκεί θα χωρίζαμε. Εμείς θα χαιρετούσαμε τη νύφη, την Αλεξάνδρα μας και αυτή θα γύριζε πίσω! Γινόταν Παπιγκιώτισσα πια! Εκεί πήρε το μάτι μου την κούκλα που γέμιζε το στόμα μου με χαρτοπόλεμο. Δίπλα μου ήταν ο Σταύρος ο Γέπη με το άσπρο άλογο.

– Σταύρο μου, κράτα το άλογο κοντά σου, ετοιμάσου για απαγωγή! Σίφουνες έγιναν! Όλοι τους ήταν προσηλωμένοι στην νύφη. Άρπαξα στην αγκαλιά μου την λεγάμενη και κατευθείαν στο σαμάρι του αλόγου. Όλα έγιναν σε δευτερόλεπτα και ούτε η ίδια πρόλαβε να αντιδράσει! Βάζοντάς την επάνω στο σαμάρι του αλόγου, άρπαξε το κεφάλι μου από τα μαλλιά και μου το έσφιγγε. Όρθιος, όπως ήμουν, τα μούτρα μου, ήταν ανάμεσα στα μπούτια της.

– Πάμε Σταύρο! Είπα, αλλά μου ήταν δύσκολο να καβαλήσω στο άλογο! Αλλά κούναγα το κεφάλι μου, το πρόσωπό μου στα τρυφερά της σκέλια και εκείνη άρχισε να φωνάζει! Τότε, πήραν χαμπάρι οι υπόλοιποι και η μάνα της! Είχαμε ξεφύγει καμμία δεκαπενταριά μέτρα! Χαλασμός! Απαγωγή! Την πήρα αγκαλιά, την κατέβασα από το άλογο και εξήγησα στην μάνα της, ότι μου είχε ρημάξει το στόμα μου με χαρτοπόλεμο, την προηγούμενη βραδιά!

Και όλα αυτά έγιναν ένα ωραίο αστείο. Όλοι μας το χαρήκαμε. Εγώ, αστειευόμενος της είπα: Αλλά... δυστυχώς δεν μπόρεσα να βρω ΑΣΠΡΟ ΑΛΟΓΟ!

Ότι και να ήταν... είναι μια γλυκειά παιδική ανάμνηση!

2-2-2021
Χρήστος Ζαρόπουλος
εξ Αρίστης Ζαγοριού
καταγόμενος!

Ζαγόρι, χαλασιά μου...

Τις τελευταίες ημέρες το Ζαγόρι βρίσκεται στη δίνη μιας ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, η οποία, πέρα από την απομόνωση, που επιβάλλει η πανδημία, καταγράφει και ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα του. Αραγε, το μέλλον του Ζαγοριού είναι στα χέρια των κατοίκων του; Σίγουρα όχι, θα έλεγα, γιατί η εξουσία, αντί να βρίσκεται στα χέρια των κατοίκων του, καθοδηγείται και, ως ένα μεγάλο μέρος, ασκείται από εξωτερικούς με τον γεωγραφικό χώρο παράγοντες.

Ως προς αυτό, έχω την εντύπωση, πως μια αναφορά στις διάφορες προτάσεις για το μέλλον του Ζαγοριού είναι περιττή, γιατί, άλλοι λίγο κι άλλοι πολύ, γνωρίζουν τις διάφορες αναπτυξιακές πρωτοβουλίες. Παρά ταύτα, για παράδειγμα, θα αναφέρω τα λόγια ενός δημάρχου για το μέλλον του Ζαγοριού, ο οποίος, ούτε λίγο ούτε πολύ, έλεγε, πως το μέλλον του Ζαγοριού είναι τρία πράγματα: τουρισμός, τουρισμός, τουρισμός. Δεν είμαι κατά του τουρισμού, μια πολύ παλιά ανάγκη και παράλληλα συνήθεια του ανθρώπου, αλλά όταν ο τουρισμός αποτελεί τη μοναδική οικονομική δραστηριότητα ενός γεωγραφικού χώρου, τότε, γνωρίζω πολύ καλά, πως αποβαίνει καταστροφικός για το σύνολο των πνευματικών και υλικών αγαθών του.

Θα πρόσθετα, επίσης, πως οι αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, πρώτα τυλίγονται σ' ένα χρυσόχαρτο και μετά προσφέρονται στον ανύποπτο, αθώο, ευκολόπιστο και πολυπαθή κάτοικο, ειδικά, μιας ταλαιπωρημένης περιοχής. Σχετικά, είναι γνωστό σε πολλούς, πως, επί των ημερών μας, στο Ζαγόρι πολλές εκδηλώσεις για τον κινηματογράφο, το θέατρο, τον αθλητισμό, τη φωτογραφία και άλλες φεστιβαλικού χαρακτήρα παρουσιάζονται από τους διοργανωτές τους ως αναπτυξιακές.

Ας είναι, θα έλεγα, δύο όμως από τις λεγόμενες αναπτυξιακές πρωτοβουλίες έχουν καλυμένους τους στόχους τους με μπουρκά, η μία έχει σχέση με την οικολογία και η άλλη με την τοπική αρχιτεκτονική.

Μα, θα μου έλεγε κανείς, είναι δυνατόν η οικολογία και η τοπική αρχιτεκτονική να είναι καλυμμένες με μπουρκά; Δυστυχώς, θα απαντούσα ναι, γιατί, ως επί το πλείστον η πρώτη υπηρετεί πολιτικά συμφέροντα και προσωπικές σταδιοδρομίες και τις περισσότερες φορές η δεύτερη οικονομικά κυρίως συμφέροντα και προσωπικές φιλοδοξίες. Βέβαια, η παρά πάνω θέση δεν αγγίζει

Του ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ

τους αγνούς μαχητές της οικολογίας και της τοπικής αρχιτεκτονικής, αλλά τους οργανωμένους τοπικούς, περιφερειακούς, εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς.

Ας δείξει, για παράδειγμα, η πολιτεία, το κράτος, η κυβέρνηση έμπρακτα και αποτελεσματικά το ενδιαφέρον της για την οικολογία, στηρίζοντας πολιτικά και ενισχύοντας οικονομικά και τεχνικά δράσεις, που σχετίζονται με τον γεωγραφικό χώρο και τους μονίμως διαμένοντες σ' αυτόν. Ας δείξει, επίσης, η UNESCO έμπρακτα και αποτελεσματικά το ενδιαφέρον της για τα ευρισκόμενα σε κίνδυνο μνημεία, που έχουν ήδη συμπεριληφθεί στους καταλόγους της κι ύστερα ας κατατάξει και νέα.

Ας σταματήσει, συνεπώς, η ηλεκτρονική αλληλογραφία, που εμπλέκει πολλά άτομα παρά τη θέλησή τους. Η διαγραφή του ονόματός τους από τον κατάλογο της πρωτοβουλίας για την UNESCO είναι αυτονόητη, όπως αυτονόητη είναι και η ηθική αποκατάστασή τους.

Σημ. Σ.Ε.: Είναι πάντα καλοδεχούμενη κάθε άποψη και παρέμβαση του αγαπητού φίλου μας **Μιχάλη Αράπογλου** που αφορά στο Ζαγόρι μας. Ο Μιχάλης από την ίδρυσή του και ως Διευθυντής του του καινοτόμου φορέα Κέντρο Ερευνών Ζαγοριού (ΚΕΖ), πρόσφερε για μια ολόκληρη δεκαετία την έγνοιά του και την αγάπη του για την τύχη και την ιστορία του Ζαγοριού. Τον ευχαριστούμε και του ευχόμαστε να είναι πάντα καλά.

Πολύβιος Καρράς

ΧΡΩΜΟΕΠΙΛΟΓΗ

» χρωμοσυνθέσεις

» Χρώματα φιλικά προς το περιβάλλον & τον χρήστη

» Τεχνολογίες βαφής

» Οικολογικά χρώματα

» Μεγάλος και άνετος χώρος parking

ΧΡΩΜΟΕΠΙΛΟΓΗ

Πολύβιος Καρράς

Γ. Παπανδρέου 71

τηλ.: 26510 21443

fax: 26510 31143

www.hromoepilogi.gr

«Ήρθε ο Λάζαρος,
ήρθαν τα Βάγια
Ήρθε κι η Κυριακή
που τρων τα ψάρια...»

Είχα την τύχη να περάσω όλες σχεδόν τις γιορτές του Πάσχα της παιδικής μου ηλικίας στην Αρίστη, κοντά στον παππού και τη γιαγιά. Οι θύμησές μου από εκείνες τις μέρες ξεκινούν κάπου στα μέσα της δεκαετίας του '80, ένα σαββατιάτικο πρωινό. Σάββατο του Λαζάρου και τα παιδιά του χωριού ήρθαν στο σπίτι να ψάλουν τα κάλαντα. Φεύγοντας με πήραν μαζί τους και θυμάμαι να τριγυρνάμε στην Μπόμπολη και τα πανώ-σπιτα. Ίσως δεν πήγαινα καν στο δημοτικό, με συνεπήραν όμως οι μεγάλες κουδούνες και ο «πανηγυρικός χαρακτήρας» που οπωσδήποτε είχε μια βόλτα στα σπίτια του χωριού μαζί με άλλα παιδιά, χτυπώντας πόρτες και μπαίνοντας σε αυλές.

Εκείνες τις μέρες γέμιζε κόσμο το χωριό. Οι περισσότεροι από εμάς, πέρα από κάποιες Κυριακές μέσα στο χρόνο ή 1-2 βράδια τα Χριστούγεννα, είχαμε να το επισκεφτούμε για να μείνουμε από το προηγούμενο Καλοκαίρι. Βρίσκαμε τους φίλους μετά από μήνες και διασκεδάσαμε τον ερχομό της Άνοιξης, τη μεγάλη μέρα και την ελευθερία κινήσεων που πάντα είχαμε εκεί.

Από τη Μεγάλη Δευτέρα κιόλας, ντυνόμασταν παπαδάκια και μπαينوβγαίναμε στην εκκλησία λες κι ήταν σπίτι μας. Πηγαίναμε από νωρίς το απόγευμα κι ενώ ακόμα ήταν όλα σκοτεινά στο ναό, μη και μας πάρει κανένας τη θέση. Την πρώτη χρονιά μου κρατούσα μόνο το εξαπτέρυγο αφού ήταν «ευθύνη» να κρατήσεις τη λαμπάδα. Έπρεπε να πηγαίνεις μπροστά οδηγώντας ή τελευταίος με το θυμιατήρι κι ήταν δουλειά που έκαναν οι πιο έμπειροι. Ήταν επίσης τιμή να κρατήσεις το σταυρό κι ήταν καθήκον ενός μεγαλύτερου.

— Γιατί δεν ντυνόμαστε παπαδάκια σήμερα γιαγιά;
— Σήμερα έχει ευχέλαιο

Ήταν Μεγάλη Τετάρτη, κατά τη διάρκεια της οποίας δεν είχαμε να παίξουμε κανένα ρόλο και μας κακοφαίνονταν. Κι ύστερα η Μεγάλη Πέμπτη που μας αποζημιώνει καθώς είχαμε

Πασχαλιά στο χωριό

12 ολόκληρα ευαγγέλια, ισάριθμες εμφανίσεις και πολύ χρόνο να νιώθουμε σπουδαίοι! Τον επόμενο χρόνο κράτησα τη λαμπάδα, το μεθεπόμενο και το σταυρό, έτσι όπως είχα απομείνει ο τελευταίος της «παλιάς φρουράς». Κάθε χρόνο, όλο και σε κάποιον δεν έκαναν τα άμφια που —αφού τα δοκίμαζε και έμοιαζαν περισσότερο με κοντή φούστα πάνω του— τα έδινε στον επόμενο. Μεγάλωναν τότε στα μάτια μας οι φίλοι και τους θεωρούσαμε σπουδαιότερους από πριν, ώσπου να 'ρθει κι η σειρά μας να παραχωρήσουμε τη θέση μας σε κάποιον νεαρότερο, συνήθως μαθητή μικρότερης τάξης του δημοτικού.

Η καμπάνα ήταν ένα ξεχωριστό κεφάλαιο των παιδικών μου χρόνων και τις μέρες του Πάσχα είχε την τιμητική της αφού χτυπούσε κάθε μέρα! Δίπλα στην εκκλησία το σπίτι μας, τα κυριακάτικα πρωινά τραβούσα τον παππού μου, με τις πυτζάμες ακόμα, να πάμε να δούμε τον μπάριμα Φώτη στο καμπαναριό. Το μεγαλοβδομαδιάτικο καθημερινό της χτύπημα λοιπόν ήταν «μεγάλη στιγμή». Τη χτυπούσαν τότε έφηβοι ή άρτι ενηλικιωθέντες κι εμείς περιοριζόμασταν στη μικρή καμπάνα που ήταν στα «κυβικά» μας. Η μεγάλη καμπάνα της Αρίστης ήταν η μεταλλήνη του κόσμου κι εμείς τόσο μικροί που θα μας «τραβούσε» πάνω. Γαντζωνόταν πάνω της δυο δυο μαζί οι μεγαλύτεροι κι εμείς τους χαζεύαμε, αποδεχόμενοι απόλυτα κι αυτή την ιεραρχία, έτσι όπως ήμασταν μαθημένοι κι έτσι όπως ήταν το σωστό. Πέρασαν αρκετά χρόνια μέχρι να έρθει η σειρά μου και δεν την πρόλαβα παρά 1-2 φορές. Κάπου τότε πήκε ο μηχανισμός, χτυπάει αυτόματα και χάθηκαν τα παιδιά από το καμπαναριό και μαζί η παρουσία, οι φωνές, η χαρά και το παιχνίδι τους.

Τω καιρό εκείνο νηστεύαμε όλοι, τουλάχιστον μέχρι το μεσημέρι της Μεγάλης Πέμπτης. Κοινωνούσαμε το πρωί κι ύστερα κάποιον πηγαίναμε για παγωτό στα καφενεία

της πλατείας. Οι υπόλοιποι τους κοιτούσαμε σαν εξωγήινους και τους ζηλεύαμε, ενώ ξεκινούσαν και οι πρώτες καβγάδες στο σπίτι με τη γιαγιά, χωρίς ποτέ να σκεφτούμε ότι μπορούμε να φάμε κρυφά.

Κι ύστερα, η Μεγάλη Παρασκευή, η πιο ξεχωριστή μέρα όλης της χρονιάς, η μέρα με τις πολλές ιδιαιτερότητες... Δεν τρώγαμε τίποτα και θεωρούσα-

Του Μιχάλη Γρ. Κόκκορος

με ότι κάνουμε κάτι τρομερό! Το πρωί τρέχαμε στις χωραφίες και μαζεύαμε λογιές λογίων λουλούδια για τον επιτάφιο. Αγκαλιές οι μάρδες και σκαούλες οι μαργαρίτες, τις οποίες πηγαίναμε στον επιτάφιο που στόλιζαν τα κορίτσια στο γυναικωνίτη της εκκλησίας. Οι νεαρότερες έπαιρναν βελόνα και κλωστή κι έφτιαχναν «κολιέδες» με τα άνθη, απλώνοντάς τα απ' άκρη σ' άκρη. Κάπου και πού, βρίσκονταν κι ένας «μεγάλος» που μας έπαιρνε με το αυτοκίνητο και ξεμολιόμασταν στους Αϊ Βασίληδες και το ποτάμι, μαζεύοντας λουλούδια και μπουμπουκισμένα κλαδιά. Εκείνη τη μέρα απαγορεύονταν να παίξουμε μπάλα αλλά έτσι κι αλλιώς το μεσημέρι μας ήταν «γεμάτο».

Μαζευόμασταν στο πάνω χαγιάτι, παίρναμε τη σκάφη και ξεκινούσαμε το «μαγείρεμα» για τα «βόλια»! Κι εδώ ακολουθούσαμε την ιεραρχία οπότε τα πρώτα χρόνια βλέπαμε τους μεγαλύτερους να τα φτιάχνουν κι εμείς παρακολουθούσαμε «μαθαίνοντας την τέχνη». Πηγαίναμε στο καφενείο του Χατζηγιάννη, παίρναμε πετρέλαιο και στάχτη, τα ανακατεύαμε και πλάθαμε τις εύφλεκτες στρόγγυλες μπάλες που τοποθετούσαμε εκατέρωθεν του δρόμου από τον οποίο θα περνούσε ο επιτάφιος, ανάβοντάς τις λίγο μετά την έξοδό του από την εκκλησία. Το θέαμα είναι φαντασμαγορικό και ευτυχώς το έθιμο διατηρείται μέχρι σήμερα. Καθ' όλη τη διάρκεια της μέρας η καμπάνα έπρεπε να χτυπά πένθιμα οπότε αρπάζαμε την ευκαιρία μας και τη χτυπού-

σαμε κι εμείς, κυρίως τις μεσημεριανές ώρες που ούτως ή άλλως το υπόλοιπο χωριό κοιμόνταν. Μας ξέφευγε και καμιά φορά χτυπώντας δυνατότερα ή συχνότερα απ' το κανονικό αφού ήμασταν πολλοί οι ενδιαφερόμενοι.

Το βράδυ του Μεγάλου Σαββάτου μαζευόμασταν στο προαύλιο της εκκλησίας αφού νύχτωνε. Το ότι θα μέναμε έξω τόσο αργά φάνταζε σπουδαίο στα παιδικά μάτια μας. Μαζευόμασταν πολλοί στο καμπαναριό με τα βλέμματα καρφωμένα στο δρόμο για το Βισκό, απ' όπου θα έρχονταν ο παπα-Αντρέας ο οποίος λειτουργούσε κι εκεί. Περιμέναμε να δούμε το φως από το αυτοκίνητο που τον έφερνε, μια εποχή που τα αυτοκίνητα στα χωριά μας δεν ήταν πολλά. Ξεκινούσε τότε να χτυπά η καμπάνα κι εμείς χαζεύαμε, περιμένοντας την Ανάσταση και τα βεγγαλικά που ακολουθούσαν, φερμένα συνήθως από «Αθηναίους» συγχωριανούς μας. Μετά το «Χριστός Ανέστη» έτρεχα να προλάβω να δώσω πρώτος στη γιαγιά τη λαμπάδα για να ανάψει το καντήλι στο εικόνισμα πάνω απ' τη μεσάντρα. Η ίδια σπάνια έρχονταν στην εκκλησία εκείνο το βράδυ αφού έπρεπε να ετοιμάσει το τραπέζι με τα κόκκινα αυγά, το τρίμμα, τη μαγειρίτσα και το στραγγιστό γιαούρτι της.

Έφτιαχνε το αρνί και το κοκορέτσι ο πατέρας μου, κάθε χρόνο μας περίμενε να ξυπνήσουμε το πρωί της Κυριακής να βάλουμε φωτιά και κάθε χρόνο την άναβε μονάχος του. Πάνω στην πλατεία το σπίτι μας, βλέπαμε αμφιθεατρικά όλο το χωριό κι όλες τις αυλές στις οποίες ήταν μαζεμένος κόσμος που έψηνε και γλεντούσε. Ήχοι από τρανζίστορ και κασετόφωνο, μουσικές και φωνές, καπνοί και γλέντι. Οι μεγαλύτεροι έκαναν επισκέψεις από σπίτι σε σπίτι για ένα μεζέ κι ένα τσίπουρο ενώ τα καφενεία της πλατείας ήταν κλειστά και ελάχιστα αυτοκίνητα περνούσαν αραιά και πού, από και προς το Βισκό και το Πάπιγκο.

Την εβδομάδα της Διακαινησίμου την περνούσαμε στο χωριό, ενώ το σκηνικό ήταν πλέον πιο κοντά σ' αυτό που ξέραμε απ' το Καλοκαίρι. Βέβαια οι μέρες ήταν ηλιόλου-

Πασχαλιά στο χωριό

στες κατά κανόνα αλλά τις νύχτες έκανε κρύο και δεν καθόμασταν έξω μέχρι αργά. Την Παρασκευή της Ζωοδόχου Πηγής κατεβαίναμε στο μοναστήρι, στο ποτάμι. Πολύς κόσμος έρχονταν από τα γύρω χωριά αλλά και τα Γιάννενα, έβγαιναν σούβλες με αρνιά και το Πασχαλιάτικο γλέντι συνεχίζονταν. Οι δύο εβδομάδες των διακοπών ήταν χορταστικές και νόμιζες ότι κρατούσαν πολύ καιρό. Λες κι εκείνες τις εποχές κανείς δε βιάζονταν και ο χρόνος ακολουθούσε τους ρυθμούς των ανθρώπων. Σήμερα βιαζόμαστε για όλα και ο χρόνος βιάζεται μαζί μας.

Τα χρόνια πέρασαν και τα πράγματα άλλαξαν. Το χωριό εξακολουθεί να γεμίζει κόσμο αλλά για 2-3 μέρες όλο κι όλο. Οι ντόπιοι αντικαταστάθηκαν απ' τους ξένους που αρπάζουν την ευκαιρία των αργιών για να επισκεφθούν τα μέρη μας. Μετατράπηκαν τα καφενεία σε ταβέρνες και καφετέριες, παραμένουν ανοιχτά ακόμα και την Κυριακή του Πάσχα ενώ τα μεγάλα τρέιλερ που κουβαλάνε τις βάρκες για το Βοϊδομάτη δε σταματούν να περνούν από την πλατεία. Κάπως έτσι, η μέρα έχασε τον ξεχωριστό της χαρακτήρα και μοιάζει με όλες τις υπόλοιπες. Τα τελευταία χρόνια, μαζευόμαστε το μεσημέρι της Κυριακής στο σπίτι του θεού μου του Θωμά και έτσι θυμίζει η μέρα κάτι από τα παλιά. Εκείνα για τα οποία θα έδινα πολλά απ' τη ζωή μου για να ζήσω ξανά, έστω για λίγο. Κι όχι για να γίνω εγώ μικρός πάλι αλλά να δω ξανά νέους όλους τους άλλους.

Φέτος, όπως και πέρυσι, όλα δείχνουν ότι ο κόσμος θα κάνει Πάσχα μακριά από το χωριό του. Ας ελπίσουμε να είναι η τελευταία φορά που η ανθρωπότητα περνά τέτοιες στιγμές. Καλή αντάμωση και... Καλή Ανάσταση σε όλους...

Μιχάλης Γρ. Κόκκορος

Οι Ζαγορίσιοι των χωριών και των Γιαννίνων

Η ΙΛΕΖ μεταστεγάστηκε σε ισόγειο γραφείο στην οδό Σίνα 6, δηλαδή ένα γραφείο παρακάτω από εκεί που ήταν για σαράντα χρόνια. Λίγο παρακάτω απ' την παλιά Αγροτική Τράπεζα και το ξενοδοχείο «ΕΡΜΗΣ» κι απέναντι απ' το παλιό πρακτορείο του ΚΤΕΛ. Είναι εύκολο να μας βρουν όλοι οι Ζαγορίσιοι και τους περιμένουμε να μας πουν και να τους πούμε μια καλημέρα. Να ρωτήσουμε τον καθένα για νέα απ' το χωριό του. Με τούτον τον κορονοϊό και με τον κωδικό Β6 ας κάνουν την βόλτα τους κι ας περάσουν κι απ' το πεζοδρόμιο της οδού Σίνα 6. Κάτι θα μας πουν, κάτι θα τους πούμε και η χαρά θα είναι αμφιπλευρή. Να μάθουμε ποιος πέθανε, ποιοι παντρεύτηκαν, ποιοι έγιναν γονείς. Να συζητήσουμε τι κάνουν οι πρόεδροι των χωριών και τι κάνει ο Δήμος Ζαγορίου. Να ανταλλάξουμε ιδέες και προτάσεις για το μέλλον των χωριών μας και γενικά του Δήμου Ζαγορίου. Να ανακατέψουμε λίγο την ιστορία και να γυρίσουμε πίσω απ' το 2000 ή και παρ'όπιστο στο '40, στο '50, στη χούντα, στην μεταπολίτευση. Η ιστορία διδάσκει και καθοδηγεί.

Περάστε Ζαγορίσιοι απ' το γραφείο του περιοδικού μας. Κάθε επίσκεψη, κάθε κουβέντα κι όλες οι προτάσεις ευπρόσδεκτες κι ας ανοίξει διάλογος. Να μάθουμε αν χιόνισε κι αν θάχουμε νερό το καλοκαίρι. Να γνωρίσουμε την κατάσταση του οδικού δικτύου μετά τον χειμώνα. Να ρωτήσουμε τι έκαναν ή τι προγραμματίζουν οι πολιτιστικοί σύλλογοι των χωριών μας. Να μας πείτε ποιά χωριά δεν είχαν κανένα κάτοικο τον χειμώνα που πέρασε. Να μας πείτε πού αυξήθηκαν οι μόνιμοι κάτοικοι και πού λιγόστεψαν. Η περασμένη δεκαετία 2010-2020 ταλαιπώρησε την Ελλάδα και το Ζαγόρι. Μνημόνια και κορονοϊός και θάνατοι. Κάνουμε βήματα πίσω και τι θα κάνουμε τώρα για ξεκίνημα.

Είναι αλήθεια ότι το Ζαγόρι το απασχολούν πολλά προβλή-

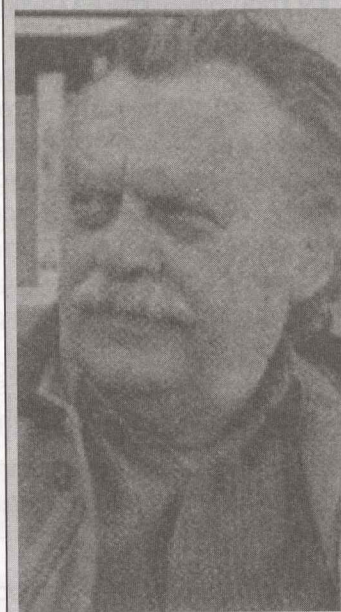
ματα. Ας αρχίσουμε απ' το δημογραφικό. Οι γέροι πεθαίνουν, οι νέοι αποδημούν. Γεωργία. Στα χωράφια φυτρώνουν δέντρα και τα δάση αυξάνουν. Έρχονται και δασικοί χάρτες. Στην κτηνοτροφία. Λιγότεψαν τα γιδοπρόβατα κι αυξάνουν τα αγριογούρουνα και τα κουνάβια. Και ήρθε ο κόβιντ 19 και χάθηκε και ο τουρισμός. Ταβέρνες, ξενώνες και ξενοδοχεία κλειστά. Καφενεία κλειστά και μεγάλο πλήγμα για τους μόνιμους κατοίκους. Το καφενείο του χωριού λειτουργεί σαν γενική συνέλευση, όπου μετά από διάλογο παίρνονται αποφάσεις. Λειτουργεί ακόμα σαν χώρος αναψυχής. Μετά την αγροτική δουλειά χρειάζεται το βράδυ ένα δυο τσίπουρα και χαλαρή κουβέντα εκτόνωσης και αναθάρρυνσης. Τα γερόντια θέλουν τάβλι και κολτσίνα και το στερήθηκαν. Οι εκκλησιές κλειστές, μας λείπουν και παπάδες. Κάποιος κάνει το σταυρό του από συνήθεια και κάποιος γιατί πιστεύει.

Τούτες τις ανοιξιάτικες στιγμές είναι ευτυχείς οι κάτοικοι των χωριών. Κινούνται όλη την ημέρα και δεν χρειάζονται SMS και βεβαίωση μετακίνησης. Όπως και πριν έτσι και τώρα. Δεν φορούν μάσκες κι ο αέρας είναι πεντακάθαρος. Οι Γιαννιώτες νοσταλγούμε το χωριό έστω και για μια μέρα. Να δούμε συγγενείς και φίλους. Να αποθηκεύσουμε οξυγόνο. Να ανοίξουμε τα σπίτια μας ν' αεριστούν. Να ερευνήσουμε για σταλαξίες. Να αφήσουμε το βλέμμα ελεύθερο προς τα χιονισμένα βουνά και τους πράσινους λόφους. Να διαπεράσουμε αντάρες και να αντικρίσουμε γειτονικά χωριά. Με τέτοιες παραστάσεις θα γυρίσουμε στα κλουβιά μας και στα χαζοκούτια.

Ζαγορίσιοι των χωριών, των Γιαννίνων, της διασποράς να περάσετε ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ και υπομονή.

Απόστολος Ντιναλέξης
Μάρτιος 2021

ΜΝΗΜΟΣΥΝΗ ΒΑΣΙΛΗ ΧΑΡΙΣΗ

Την Κυριακή 4 Απριλίου η ΕΡΤ 2 τίμησε τον αείμνηστο Ηπειρώτη αρχιτέκτονα Βασίλη Χαρίση με ένα αφιέρωμα στη ζωή και το έργο του.

Ο Βασίλης Χαρίσης τίμησε «Το Ζαγόρι μας» ως αναγνώστης και συνεργάτης του από την ίδρυσή του το 1978.

Το εμβληματικό του βιβλίο με τίτλο: «Τα Ζαγοροχώρια μελέτη προστασίας» στο οποίο εκφράζει την αγωνία του για την αρχιτεκτονική μετέλλαξη του Ζαγοριού τα τελευταία χρόνια. Βιβλίο που συγκαταλέγεται στη βιβλιοθήκη της ΙΛΕΖ.

Ήταν ένας ρέκτης της αρχιτεκτονικής που πρόσφερε και τίμησε τον τόπο του.

«Το Ζαγόρι μας»

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ 25^η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821 ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑ ΤΩΝ 200 ΧΡΟΝΩΝ

Μία εποχή ολόφωτη κι επιβλητική που δένει την Ελληνική ψυχή με τα περασμένα της μεγαλεία και τους παλιούς της θρύλους, είναι αναμφισβήτητη η μεγάλη Επανάσταση του 1821.

Η φλόγα που ξεπήδησε από την Αναστάσιμη λαμπάδα του γένους στην «ΑΓΙΑ ΛΑΥΡΑ» Πριν 200 χρόνια, δεν φώτισε μόνο τις πνιγμένες στο σκοτάδι της τουρκικής σκλαβιάς ψυχές των προγόνων μας, αλλά σαν μακρόφρεγγος φάρος σκόρπισε τα σκοτάδια του τότε υπόδουλου κόσμου, και χάραξε καινούργιες ως τότε αρχές δικαιοσύνης, σπάζο-

Του Θεοδώρου Τσεργιογιάννη

ντας την ιεροσυμμαχική τυραννία της Ευρώπης και καθιερώνοντας την «Αρχή των Εθνότητων».

Ποιος άλλος λαός ήταν και είναι περισσότερο άξιος να πανηγυρίζει, όπως σήμερα την ανεξαρτησία του, και τις νίκες του, που κέρδισε κατά των επιδρομών κατακτητών του, και έδρεψε τόσες δάφνες με το σπάσιμο των αλυσίδων της σκλαβιάς και της τυραννίας;

Μόνο ο πανάρχαιος, και «πάντα νέος» ηρωικός λαός μας, πέτυχε αυτό το θαύμα.

Γιατί με το πέρασμα του Χρόνου, διατηρεί άφθαρτη τη ζωτικότητα του, κι άσβεστη τη φλόγα της λευτεριάς. Διατηρεί βαθιά ριζωμένη την πίστη του, στα Ιστορικά του πεπρωμένα.

Η μακράιωνη πορεία του Ελληνικού γένους, μας διδάσκει την αγάπη του, για την Ελευθερία. Η αγάπη αυτή συντήρησε τη φλόγα της εξέγερσης κατά του τυράννου.

Δεν είναι κενής σημασίας μεγαλοστομία η αναφορά στις αρχαίες μας, Εθνικές πολιτισμικές καταβολές (όλες τις καταβολές από τον 5ον π.χ. αιώνα, ως το Μέγα Αλέξανδρο και το Βυζάντιο, αλλά σημαδιακή βεβαιότητα για την Εθνική μας, ύπαρξη).

Τους αρχαίους προγόνους τους θυμήθηκαν οι Έλληνες του '21 και πήραν την απόφαση ν' αποτινάξουν το ζυγό της δουλείας.

Χιλιάδες είναι οι φωτεινές σελίδες, δόξας και αυτοθυσίας που γιγαντώνουν τη φήμη του Έθνους μας κι άπειρες είναι οι μάχες που έδωσε για την τιμή και την Ελευθερία.

Τέτοιο και τόσο αγωνιστικό θάρρος, δεν γεννιέται ξαφνικά σ' έναν λαό με ριχή ιστορία. Μόνο... μικρόνους... μπορεί

ν' αμφισβητήσουν αυτή την αλήθεια.

Οι κυρίαρχοι (τότε) Τούρκοι δεν μπόρεσαν, δεν κατάφεραν επί αιώνες να «μπολιάσουν» τους σκλάβους τους, με κανένα στοιχείο της Εθνικής ή της Θρησκευτικής τους, συνείδησης, με κανένα είδους πολιτισμό (πνευματικό-εμπορικό-βιομηχανικό) και όταν η κατάκτηση δεν συνοδεύεται από πολιτισμό, είναι καταδικασμένη σε διάλυση.

Η καλύτερη παιδεία, που πρέπει να οδηγεί στην αληθινή ζωή,, είναι εκείνη που προέρχεται από τη γνώση της πραγματικής ιστορίας. Γιατί μόνο αυτή σε κάθε καιρό και περίπτωση χωρίς να βλάπτει, δημιουργεί την αληθινή κρίση για το σωστότερο. Δεν είναι σωστό για κάθε Έλληνα, να μη γνωρίζει στις λεπτομέρειές του το μεγάλο γεγονός της Ελληνικής Επανάστασης και μάλιστα στους σημερινούς καιρούς, που η πατρίδα μας, απειλείται σοβαρώτατα, καθώς την Ιστορία της προσπαθούν θρασύτατα να την οικειοποιηθούν «νεογνά»... Έθνη!

Το 1821 έγινε ο συνδετικός κρίκος των Ιερών Αγώνων, οι οποίοι συνεχίζονται μέσα από τα βάθη της τρισεχιλόχρονης ιστορίας μας, για τη διαφύλαξη των ανθρωπίνων αξιών από τη βία και την τυραννία.

Στα χιλιοεξασμένα ονόματα των Ιστορικών σταθμών της φυλής μας, ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ, ΜΑΡΑΘΩΝΕΣ, ΣΑΛΑΜΙΝΑ, προσθέτονται το ΖΑΛΟΓΓΟ, Η ΑΛΑΜΑΝΑ, ΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ, Η ΧΙΟΣ, ΤΟ ΑΡΚΑΔΙ ΚΙ αργότερα ο ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ, Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ, οι ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ ΤΟ ΕΠΟΣ ΤΟΥ '1940».

Ορόσημα απροσπέλαστα που δείχνουν το δρόμο της Εθνικής τιμής, και του καθήκοντος.

Σήμερα οι Έλληνες, μαζί με όλους τους άλλους που συμμετέχουν στη μεγάλη τούτη εκδήλωση παλιγγενεσίας των 200 χρόνων, από την Ελληνική Επανάσταση του '21 «γονατίζουν» ευλαβικά στην Ιερή μνήμη των Αγωνιστών (παλαιών και νέων) που έδωσαν τη ζωή τους, για την Ελευθερία της πατρίδας μας.

Όλος ο Ελληνισμός στέλνει ευλαβικό χαιρετισμό στη μνήμη των αθανάτων γιγάντων που δημιούργησαν το «1821» με τη βαθιά τους, πίστη στη θρησκεία και την αμέτρητη αγάπη τους, στη Λευτεριά. Με πλήρη συνείδηση της βαριάς κληρονομιάς «Κηρύττουν» ότι θα συνεχίσουν (αν χρειασθεί) ν' αγωνίζονται για τα Ιστορικά τους πεπρωμένα!

Το νερό, νεράκι...

Παγκόσμια ημέρα νερού η 22/3 κάθε έτους, μετά από απόφαση της συνδιάσκεψης του Ο.Η.Ε. το Δεκέμβριο του 1992 στο Rio de Janeiro. Ευκαιρία για σκέψεις με το βασικό αγαθό της ζωής του ανθρώπου, το νερό.

Το νερό δεν αποτελεί εμπόρευμα, αλλά κοινό αγαθό και πρόκειται για πεπερασμένο πόρο που πρέπει να προστατεύεται με βιώσιμο τρόπο από την άποψη της ποιότητας όσο και της ποσότητας.

Οι υδατικοί πόροι υφίστανται πιέσεις λόγω της αυξανόμενης ζήτησης από ποικίλους χρήστες, άρα καθίστανται αναγκαία η εφαρμογή πολιτικών ανάπτυξης και διαχείρισης υδατικών πόρων. Όπως σημειώνει το ΥΠΕΝ, η εκμετάλλευση των επιφανειακών νερών, επειδή στη δεύ-

Άννα Σ. Κωστοπούλου

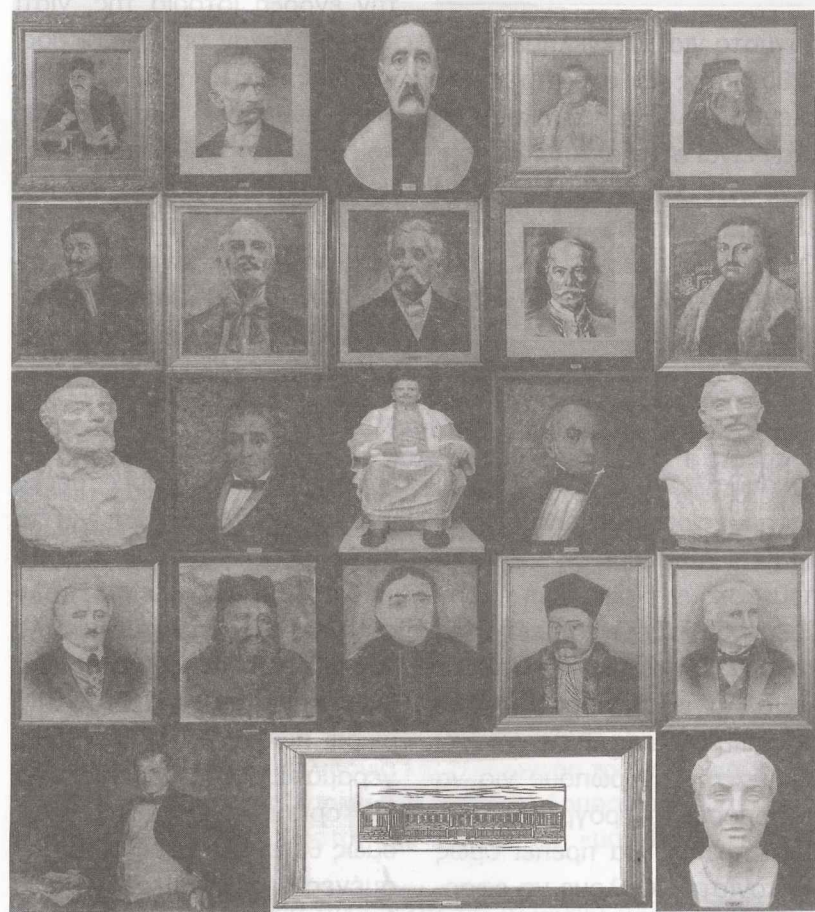
τερη περίπτωση απαιτούνται σοβαρές και δαπανηρές επενδύσεις. Κατά συνέπεια είναι επιτακτική η ανάγκη να δοθεί έμφαση στη διαχείριση της ζήτησης και να μη θεωρούνται ως δεδομένες οι παραδοσιακές καταναλώσεις, οι παραδοσιακές απώλειες, η αδιαφορία ως προς τις δυνατότητες επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης καθώς και η παραδοσιακή μέθοδος κοστολόγησης και τιμολόγησης του νερού.

Ο δήμος μας, είναι επιφορτισμένος για την υλοποίηση της προστασίας και της διαχείρισης των υδατικών πόρων, σύμφωνα με το Ν. 3199/2003. Πρέπει δε στο σχεδιασμό του να λάβει υπόψη την αναντιστοιχία της χρονικής και χωρικής κατανομής των βροχοπτώσεων με τις χρονικές και χωρικές κατανομές της ζήτησης.

Συγχρόνως υπάρχει η αναθεωρημένη οδηγία της Ε.Ε. του 2020, για το πόσιμο νερό, που ορίζει τα βασικά πρότυπα ποιότητας για το νερό που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση. Απαιτεί από τα κράτη-μέλη να παρακολουθούν τακτικά την ποιότητά του με τη χρήση της μεθόδου των «σημείων δειγματοληψίας», αυξάνοντας τη διαφάνεια για τους καταναλωτές όσον αφορά την ποιότητα και την παροχή πόσιμου νερού, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στη μείωση του αριθμού των πλαστικών φιαλών μέσω της αύξησης της εμπιστοσύνης στο νερό της βρύσης.

Το Ζαγόρι είναι γενικά μια περιοχή που διαθέτει νερά και τα σπίτια του έχουν τη βρύση τους. Μικροί γεμίζαμε τη γκιούμα στη βρύση της πλατείας του χωριού, με καθαρό, κρύο νερό για να ξεδιψάσουμε τα μεσημέρια του καλοκαιριού. Τότε δεν υπήρχαν βρύσες στα σπίτια, αλλά κάθε μαχαλάς είχε μια κεντρική βρύση δική του, απομεινάρια των οποίων σώζονται ακόμη. Βρύσες υπήρχαν κα περιμετρικά των χωριών για να δροσίζονται οι άνθρωποι καθώς επέστρεφαν απ' τις γεωργικές δουλειές τους αλλά και σημεία αναφοράς για τις παιδικές, καλοκαιρινές μας βόλτες. Δυστυχώς σήμερα είναι αφανείς, σκεπασμένες με βασιινιές και μόνο ο ήχος του λιγοστού νερού τους δηλώνει την ύπαρξή τους ακόμη... Μνημεία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, που οφείλουμε να συντηρήσουμε, να διασώσουμε.

1821-2021 «Με αυτούς Οδηγούς, προχωράμε»...

Ημερολόγιο 2021

Το Ίδρυμα Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή συνεχίζει και για φέτος την έκδοση συλλεκτικών ημερολογίων. Συμμετέχοντας στους εορτασμούς για τα διακόσια χρόνια απ' την επανάσταση του 1821 οργάνωσε έκθεση ζωγραφικής, γλυπτικής και χαρακτικής και εξέδωσε και το ανάλογο ημερολόγιο 2021. Το ημερολόγιο παρουσιάζει Ηπειρώτες δασκάλους του γένους και ευεργέτες που πρόσφεραν στον αγώνα με τα γραπτά τους και με τα γρόσια τους. Οι προσωπογραφίες είναι με λάδι σε μουσαμά και εκτίθενται και γλυπτά. Τα έργα τέχνης είναι προσφορά Ηπειρωτών καλλιτεχνών.

Στο ημερολόγιο βρίσκουμε τον Λάμπρο Φωτιάδη (1752-1805) από την Καμινιά Ζαγορίου, δάσκαλο του γένους και Σχολάρχη στην Ακαδημία του Βουκουρεστίου. Τον Νεόφωτο Δούκα (1760-1884) από τα Άνω Σουδενα Ζαγορίου, με τεράστιο συγγραφικό έργο. Διετέλεσε διευθυντής της Αυθεντικής Σχολής Βουκουρεστίου και ήταν μέλος της Φιλικής Εταιρείας. Τον Γεώργιο Ριζάρη (1769-1841) από το Μονοδέντρι Ζαγορίου, ιδρυτή με τον αδερφό του Μάνθο (1764-1824) της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής. Ασχολήθηκαν με το εμπόριο στην Μόσχα, την Οδησό κλπ. Στο Μονοδέντρι ίδρυσαν ελληνικό σχολείο και οικότροφείο.

Το ημερολόγιο προτάσσεται κείμενο του κ. Ναπολέοντα Μάργαρη, Προέδρου του Ιδρύματος Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή, ο οποίος εξηγεί τον στόχο του Ιδρύματος, δηλαδή την ανάδειξη κατά την προεπαναστατική περίοδο του ευεργετισμού των Ηπειρωτών, του Ηπειρωτικού Διαφωτισμού και της λογισσύνης, που προπαρασκεύασαν την μεγαλειώδη εξέγερση του 1821. Ακολουθούν κείμενα του κ. Παναγιώτη Νούτσου, ομότιμου καθηγητή Κοινωνικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και του κ. Κων/νου Πέτσιου, καθηγητή Ιστορίας της Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Οι καθηγητές με επιστημονικό τρόπο τεκμηριώνουν την προσφορά των δασκάλων του γένους και των ευεργετών στην προετοιμασία της Επανάστασης.

Το Ίδρυμα, όπως κάθε χρόνο, πλούτισε την βιβλιοθήκη μας με το ημερολόγιο του 2021 και ευχαριστούμε ιδιαίτερα τον Πρόεδρό του κ. Ναπολέοντα Μάργαρη. Καλούμε τους αναγνώστες να επισκεφθούν την έκθεση όταν το επιτρέψει ο κόβιντ.

Απόστολος Ντιναλέξης

Το ημερολόγιο του Πολιτιστικού Συλλόγου Ασπραγγέλων

Προς
Τον Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου Ασπραγγέλων
Αγαπητέ Χρίστο

Σε ευχαριστώ για την φροντίδα σου να μου στείλεις το ημερολόγιο του 2021, που με τόση ευαισθησία και κόπο εκδώσατε. Συγχαρητήρια σε σένα και σε όλους πουράστηκαν για την έκδοσή του.

Το ημερολόγιό σας σκορπίζει ομορφιά και συγχρόνως συγκίνηση σε όλους το βλέπουν.

Η κάθε εξώπορτα, κατά κανόνα κλειστή, έχει την ιστορία της, γι' αυτό το ημερολόγιό σας εμπλουτισμένο με εξώπορτες, έστω κλειστές και αρκετές με φθορές από την πολυκαιρία και την εγκατάλειψη είναι μια επιτυχής σκέψη και έκπληξη. Η επιλογή σας ορθή και αξιέπαινη, διότι υπενθυμίζει στους ιδιοκτήτες, ότι πολλές εξώπορτες δεν αντέχουν άλλο στη φθορά του χρόνου και φωνάζουν κάντε κάτι τώρα...

Η κάθε Ζαγορίσια εξώπορτα έχει ομορφιά και μεγαλείο, προδιαθέτει τον περαστικό και τον επισκέπτη ότι κάτι ανάλογο και αξιόλογο υπάρχει πίσω της και όταν είναι κλειστή.

Ο χρόνος έχει κάνει αρκετή ζημιά σε πάρα πολλές εξώπορτες και είναι κρίμα και μεγάλη η ζημιά, αν ο κάθε ιδιοκτήτης δε φροντίσει για τη συντήρησή τους.

Ο δήμαρχος Ζαγορίου και το συμβούλιό του ζήτησε από την κυβέρνηση στήριξη και βοήθεια των επιχειρήσεων και όλων ασχολούνται με την εστίαση,

αφού όλους τους έπληξε η πανδημία και αντιμετωπίζουν πρόβλημα επιβίωσης.

Παράπλευρα ο δήμος με αυτή του την προσπάθεια καλό είναι να φροντίσει και να μπει σε κάποιο πρόγραμμα βοήθειας επισκευών και συντήρησης των οικιών. Κάποτε, δεν ενθυμούμαι το έτος, με δήμαρχο το Γαβριήλ Παπαναστασίου, αρκετοί δημότες του δήμου Κεντρικού Ζαγορίου υλοποιώντας κάποιο πρόγραμμα επισκευάσαν και συντήρησαν προσόψεις οικιών, κουφώματα, παράθυρα και εξώπορτες.

Παράκληση κάνω να βρεθεί κάτι ανάλογο και τώρα για το Ζαγόρι μας.

Η κυβέρνηση θα πάρει αρκετά χρήματα απ' την Ε.Ε. και θα ανοίξουν πολλές πλατφόρμες με ποικίλα προγράμματα, ας ανοίξει μία και για τους κατοίκους και τους επαγγελματίες του Ζαγορίου. Οι επαγγελματίες στο Ζαγόρι εργάζονται και ζουν με τον τουρισμό, τους βοηθάει σ' αυτό το εξαιρετο φυσικό περιβάλλον και τα αξιόλογα και απείρου κάλους παραδοσιακά ακίνητα. Απαραίτητο να επιβιώσουν και τα δύο.

Σε ευχαριστώ και για το περιοδικό «Εν Τσεπελόβω» που μου έστειλες. Με μία πρώτη ματιά προσεγγμένο περιοδικό.

Υ.Γ. Συγχαρητήρια στον Παύλο Φωτόπουλο για τη φωτογράφιση του ημερολογίου. Εξαιρετική δουλειά. Η τελειότητα της φωτογραφίας.

Με εκτίμηση και αγάπη
Μάκης Κομπάρος

ΕΛΙΝΑ Ξ. ΒΟΥΡΔΑ Χειρουργός Οφθαλμίατρος

Μετεκπαιδευθείσα στην παιδοοφθαλμολογία και τις παθήσεις βυθού στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Cambridge, M. Βρετανία

Δέχεται καθημερινά: 9.00-13.30 πρωί και 18.00-20.30 απόγευμα. Τετάρτη απόγευμα και Σάββατο πρωί με ραντεβού

Πλ. Νότι Μπότσαρη 5, 1ος όροφος, Ιωάννινα
Τηλ. 26510 30003, Κιν. 6947 998847
email: elvourda@hotmail.com

Καθημερινά, μας κατακλύζουν πολλά και τρομερά γεγονότα, άλλοτε θετικά κι άλλοτε αρνητικά. Δυστυχώς συμβαίνει στη ζωή μας.

Ειδικοί λοιμωξιολόγοι, πνευμολόγοι, καθηγητές Υγείας, βιολόγοι, φαρμακολόγοι, ερευνητές κλπ. βγαίνουν στην τηλεόραση και μας λένε για τα εμβόλια, για την πανδημία του ιού, για μάσκες, προφυλάξεις, να προσέχουμε για να έχουμε καλή Υγεία, κι ακόμη, για Ε.Σ.Υ., Ε.Ο.Δ.Υ., για κορωνο-πάρτι, και τελευταία για τα γεγονότα σχετικά με τα επεισόδια στην Νέα Σμύρνη, για σεξουαλικές παρενοχλήσεις – Θεέ μου, και χίλια άλλα!

Οι μεν κατηγορούν τους δε. Δεν παίρνουμε τη θέση κανενός. Η δικαιοσύνη πάντα κάνει ότι λένε οι Νόμοι και το Σύνταγμα. Οι δικαστές μας, είναι έμπειροι, διερευνούν τα γεγονότα και καλούν όλους να καταθέσουν. Ξέρουν πολύ καλά τα καθήκοντά τους, να εξετάζουν, να ψάχνουν. Έχουν στο νου το αρχαίο ρητό και προσπαθούν να τον εφαρμόσουν, που λέει: «**Μηδενί δικήν δικάσεις, πριν αμφοίν μύθου ακούσης**». Εδώ χτύπημα, κακέ πολίτη, εκεί χτύπημα και τραυματίες αστυνομικοί. Και όλοι τους ακούγανε το «ΠΟΝΑΩ» και κανείς δεν άκουγε. Μίσος οι μεν προς τους δε και στη Βουλή κατηγορίες, και στην τηλεόραση καθέννας να λέει «**το κοντό του και το μακρύ του**» που μου 'λεγε στο χωριό

Γύρω από τα γεγονότα

μου και η μακαρίτισσα, αλλά σοφή γιαγιά μου.

Μα σαν μισούμαστε τόσο πολύ, θα θυμηθούμε ξανά τα λόγια του Εθνικού μας ποιητή Διονυσίου Σολωμού που λέει στον Ύμνο προς την Ελευθερία: «**Εάν μισούνται ανάμεσά τους δεν τους πρέπει Ελευθεριά**».

Εδώ καλύτερες μέρες. Αυτά δυστυχώς θα πούνε ξανά οι ξένοι, γιατί πάντοτε οι ξένοι τα δικά τους συμφέροντα υποστηρίζουν. Και έτσι με συνδυασμένες συνθήκες των μεν προς τους δε, μας οδήγησαν πριν λίγο καιρό (την Κυριακή 7/3/2021 και την Τρίτη 9/3/2021), στην Πλατεία της Νέας Σμύρνης και στα δυσάρεστα και θλιβερά γεγονότα του Μάρτη. Ήδη βρισκόμαστε σε πόλεμο. Δυστυχώς εμείς οι Έλληνες είμαστε επιρρεπείς στις ακρότητες, και αυτά τα γεγονότα αποδεικνύουν ότι δεν έχουμε διδαχθεί τίποτε από το παλαιότερο και πρόσφατο παρελθόν.

Ήδη θρискόμαστε σε πόλεμο. Με το Lock Down, τον ιό, τις μάσκες, τα εμβόλια, τις Μ.Ε.Θ., τα Νοσοκομεία, τις διασωληνώσεις, τα διάφορα test, τα υγειονομικά, οικονομικά προβλήματα, την ανεργία, τους θανάτους, κ.ά. Και όταν βρίσκεσαι σε πόλεμο, **Ζητάς τη ΝΙΚΗ**, την έξοδο από τα γεγονότα για να πάνε όλα καλά. Κοινώς δεν είναι καιρός για

δόγματα για αντεγκλήσεις, για εχθρότητες και ακρότητες, ως ελέγχθη. Όλοι οι πολιτικοί μας, όταν είναι στην αντιπολίτευση, λένε ότι, όταν έρθουν στην εξουσία, όλα θα πάνε καλά. Όταν όμως, έρθουν στην εξουσία κάνουν δυστυχώς τ' αντίθε-

Γράφει ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΙΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

τα. Άλλα, αντ' άλλων, σοφίες και πρόχειρες ανακοινώσεις.

Έτσι βλέπουμε σε πρόσωπα που ασκούν διοίκηση ή έχουν ευθύνες σε θέσεις κλειδιά, να κάνουν δυστυχώς τ' αντίθετα κι αλλαγές. Βεβαίως κάθε πολιτική εξουσία, θέλει να 'χει δικούς της ανθρώπους για να εφαρμόσει το πρόγραμμά της. Έτσι πρέπει. Θα πρέπει όμως να τονιστεί ο όλους να εφαρμόσουν το πρόγραμμά της. Αν όμως οι ασκούντες διοίκηση σε θέσεις κλειδιά κάνουν τ' αντίθετα, τότε ν' απομακρύνονται κι όχι αλλαγές συλλήβδην.

Έχουμε λοιπόν πόλεμο. Κι εδώ πρέπει **αγάπη** κι όχι **μίσση**. Καταλογή λοιπόν **σύνεση, συνεννόηση, κατανόηση, και ολική μεθόδευση**, για να βγούμε αυτή τη δεινή θέση, που ήδη βρισκόμαστε. Το μπορούμε όλοι μας. Άρχοντες και αρχόμενοι κι έτσι θα ξεπεράσουμε τα τόσα σημερινά αδιέξοδα. Κανείς να μη προβαίνει σε άνομες και παράνομες πράξεις. Είναι δύσκολο; Αυτό όμως επιβάλλεται για όλους μας για την αγαπημένη μας πατρίδα. Δυστυχώς βλέπουμε δολοφονικές επιθέσεις με καδρόνια, μολότοφ, αέρια και μπετόβεργε κ.α. μεταξύ των πολιτών. ΚΡΙΜΑ!

Όλα αυτά τα γεγονότα μας σοκάρουν και μας προβληματίζουν όλους μας, ως πολίτες αυτής της ένδοξης χώρας μας. Αυτό είναι το απλό συμπέρασμα από τα συμβαίνοντα στην πλατεία της Νέας Σμύρνης. Όλα αυτά τα κατέγραψαν οι κάμερες. Όλοι μας λοιπόν ας

αγαπήσουμε περισσότερο την αγαπημένη μας πατρίδα και την ένδοξη Ιστορία της, γιατί καθώς έλεγαν οι αρχαίοι μας: «**όλβιος όστις της ιστορίας έσχε μάθησιν**». Γιατί εκείνος που γνωρίζει την ιστορία της πατρίδας του, πράττει πάντοτε σωστά.

Κοντολογίς, είναι ήδη καιρός να συνέλθουμε ΟΛΟΙ ΜΑΣ, άρχοντες και αρχόμενοι, για να μη ζήσουμε ακόμη πιο ζοφερές μέρες. Πρέπει όλοι μας να ηρεμήσουμε και να σκεφτούμε για καλύτερες μέρες για τον εαυτό μας και για τα παιδιά μας.

Ωστόσο, θα κλείσω πολύ σύντομα και για το μεγάλο θόρυβο για τα εμβόλια. Μια ζωή κάνουμε εμβόλια από μικρά παιδιά μέχρι τα βαθιά γεράματα. Κάθε εμβόλιο έχει και ορισμένες παρενέργειες, όμως θέτει στο περιθώριο ορισμένες ασθένειες. Όπως πολιομυελίτιδα, φυματίωση, μυελομηνιγγίτιδα, μυελοσκληρίωση, ελονοσία, καρδιοπάθειες, ελώδη πυρετό, χοληστερίνη και χίλιες δύο άλλες αρρώστιες. Όμως από τότε που ο Αλεξάντερ Φλέμινγκ, (βιολόγος, φαρμακολόγος, ερευνητής ανοσιολόγος, βακτηριολόγος) ανακάλυψε πρώτος το αντιβιοτικό την ΠΕΝΙΚΙΛΙΝΗ, έθεσε στο περιθώριο όλες αυτές τις φοβερές αρρώστιες. Από τότε, βέβαια, βελτιώθηκε η πενικιλίνη. Φυσικά υπήρξαν και μερικές δύσκολες περιπτώσεις. Όμως η ΠΕΝΙΚΙΛΙΝΗ, φάρμακο σημαντικό, αντιβιοτικό, που έσωσε κόσμο και σώζει ακόμη. Δεν κάνω το σοφό, άλλωστε καθώς έλεγε ο σοφός Βακχολίδης: «**έτερος εξ ετέρου σοφός το τε πάλοι το τε νυν**».

Επαναλαμβάνω λοιπόν, θα βρεθεί το φάρμακο κατά του ιού. Και η ζωή μας θα 'ναι πολύ καλύτερη και υγιέστερη και φυσιολογική. Θα νικηθεί ο κορωνοϊός!

Γιάννενα 15-3-2021
Σωκράτης Μιχ. Οικονόμου
τέως Σχολικός Σύμβουλος
Ειδικής Αγωγής

Βιβλιοπαρουσίαση

Κώστα Βασιλείου

«Τα ευθυμογραφήματά μου» και «Τα αστεία και ξεκαρδιστικά ευθυμογραφήματα»

Στο περιοδικό μας αφιέρωσε τα δύο βιβλία του ο φίλος Κώστας Βασιλείου, δικηγόρος Ιωαννίνων. Χαρακτηρίζει το περιοδικό μας σαν «την καλύτερη παραδοσιακή εφημερίδα». Από την Γκούρα (Βαπτιστή) ο Κώστας, Ζαγορίσιοι εμείς. Το γέλιο και η εύθυμη διάθεση δεν έχουν σύνορα, δεν έχουν τόπο. Τα χρειαζόμαστε σίγουρα σε τούτες τις δύσκολες στιγμές.

Τα ευθυμογραφήματα του Κώστα αρχίζουν από τα μαθητικά χρόνια, συνεχίζουν στα φοιτητικά, φτάνουν στο χωριό του και γυρίζουν στα Γιάννενα. Διαβασμένος ο Κώστας στην αρχαία Ελληνική ιστορία τα ανακατεύει και τα μαγειρεύει και το γέλιο είναι το αποτέλεσμα.

Μουσικός ο Κώστας με ακορντεόν, ποδοσφαιριστής και δικηγόρος στον Άρειο Πάγο. Τα γεγονότα περνούν στη γραφίδα του και γίνονται εύθυμα και πολλές φορές διδακτικά.

Στο Ζαγόρι τα παλιά ευτυχισμένα χρόνια φορούσαμε «μαρτίσια», περιμέναμε τα χελιδόνια και ξυπνώντας τρώγαμε μια χαψιά ψωμί για να μην μας τσακίσει ο κούκος. Δημοσιεύεται σε άλλη στήλη κείμενο του Κώστα σχετικό με τα «μαρτίσια» και το «καστραβέτσι».

Ευχαριστούμε θερμά τον Κώστα για τα βιβλία του και την αφιέρωση και ευχόμαστε να είναι καλοτάξιδα. Τα βιβλία μπορείτε να τα βρείτε στο τηλέφωνο 2651071447 και στο βιβλιοπωλείο «Ο Αναγνώστης» στην οδό Πυρσινέλλα 11, Ιωάννινα.

«Η ανάγνωση των ευθυμογραφημάτων μας κάνει να ονειρευτούμε ένα καλύτερο αύριο, ζώντας καλά το σήμερα».

Απόστολος Ντιναλέξης

Συγχαρητήρια για ένα εξαιρετικό διβλίο της κ. Ελένης Δούβλη «ΠΑΣΚΑΛΟΜΑΝΣΙΣ»

Ένα μεγάλο ευχαριστώ είναι λίγο...

Μετά από ένα σοκ πένθους προσπαθείς να πιαστείς με ότι σου θυμίζει την ζωή σου με ένα εξαίρετο άνθρωπο, το θεωρείς χρέος σου να ψάξεις να βρεις ένα βιβλίο να σε ταξιδεύει να σε συντροφεύει, να σου ρίξει βάλασμα στην ψυχή σου σε συνδυασμό με τα παραπάνω. Η ΜΑΝΑ αυτού του βιβλίου η κυρία Δούβλη Ελένη, ένας φωτισμένος άνθρωπος που μέσα από τις ΠΑΣΚΑΛΟΜΑΝΣΙΣ με ταξίδεψε σε όσα έζησα σαν Ζαγορίσια νύφη και αυτά που ήθελα να ζήσω μαζί με τον Γιώργο μου... Πιστεύω ότι ίσως στην προηγούμενη ζωή μου ήμουν Ζαγορίσια κόρη, αυτό μου έλεγε και ο αλησμόνητος σύζυγός μου βλέποντάς με συγκινημένη στα καλντερίμια των πανηγυριών πηγαίνοντας στα Ζαγορίσια Ζαφέτια ακούγοντας τα ξεχωρίσματα, το σεβντά, τα αγαπημένα μοιρολόδια. Ένα μεγάλο ευχαριστώ από τα βάθη της ψυχής μου είναι λίγο για αυτό το ασπένιο κόσμημα το Ζαγορίσιο βγαλμένο από την ψυχή της για όλα αυτά που έζησε, κέρδισε, διεκδίκησε και διεκδικεί. Όλα αυτά φέρνουν ρίγη συγκίνησης και αφύπνισης, βουρκωμένα μάτια για την Ζαγορίσια Γυναίκα Μάνα και Μάκω.

Συγχαρητήρια κυρία Ελένη θέλω να είσαι υγιής, να γράφεις καλοταξιδευμένα βιβλία για να μας ταξιδεύεις με την σειρά μας στα όνειρά μας και την ζωή μας.

Με απέραντο σεβασμό από την Ναύπακτο.

Στεργίου Πατσαούρα Βάσω

Αλέκος Κράλιος, Καρδιολόγος - Σηάτλ, ΗΠΑ

Προς το «Ζαγόρι μας»
και τους «ήρωες» ανθρώπους του

**Είμαι ξενιτεμένος αλλά όχι ξένος,
είμαι Ζαγορίσιος**

Της Δασκάλας το Βιβλιοτετράδιο... Το Ζαλίκι και το δασκαλίκι

Ήρθε επί τέλος ένα μουντό πρωί του Φλεβάρη σε φάκελο φορτωμένο ακριβά γραμματόσημα, απόδειξη πως στάλθηκε στην άκρη του Νέου Κόσμου αλλά και ένδειξη σημαντικής εμπορικής αξίας –αν ήταν για πούλημα...

Όμως η φωτισμένη ηγεσία του Δήμου Ζαγορίου το έκρινε, πολύ σωστά, ανεκτίμητο και το διέθεσε δωρεάν! Ο αντιδήμαρχος κος Τσαπάρης το προλογίζει επιγραμματικά: Σκιαγράφημα του φερσίματος της Ζαγορίσιας γυναίκας, σαν στυλοβάτη της κοινωνίας στο Ζαγόρι.

Οι βιβλιοπαρουσιάσεις στο «Ζαγόρι μας» των κ.κ. Απόστολου Ντιναλέξη και Νίκου Υφαντή καθώς και της ανηψιάς μας Κικής Τζόκα-Πανταζή, με είχαν προδιαθέσει αλλά δεν με είχαν προετοιμάσει για τέτοια αριστουργηματική σύλληψη και σύνθεση. Το σχόλιο του συνομηλίκου μου Βάσου Τζιόβα με έβαλε όμως σε ανησυχία για το πώς θα αντιδρούσε η μνήμη μου.

Ήξερα πως εδώ και χρόνια η Λένκω η ξαδελφούλα μου προικισμένη κι αυτή με το καλλιτεχνικό «Κοκκοράτ'κο» γονίδιο, δούλευε σε κάτι που όλοι το ξέραμε και το μολογούσαμε: «Του ζαλικ' έφκιακε του Ζαγόρι». Χρειάστηκε τα χέρια της Ζαγορίσιας που με την τσολοκόπα κατέβαζαν το λόγο για να τον «ζαλκωθούν μη 'ν τριχιά» να βγάλουν τα «χρότσια» και πιάσουν επιτέλους και την πέννα. Την πέννα της Ελένης Οικονομίδου-Δούβλη πού με το Βιβλιοτετράδιο (μήπως το έλεγαν λεύκωμα παλιά;) μας γεμίζει τα μάτια αλλά απλόχερα και την ψυχή με εικόνες που η ποιητική τοπολαλία του κειμένου αναδύει από γλυκόπικρες βαθιές παιδικές αναμνήσεις.

Ξεφύλλισα το Βιβλιοτετράδιο με ιδιαίτερη συγκίνηση από την ιδιόχειρη αφιέρωση σ' εμένα και την Φανή τα «ξενιτεμένα π'λιά», το χάρηκα για λίγο, και ύστερα το έχασα για μέρες! Η γυναίκα μου δεν το άφηγε από τα χέρια της. Φανατική Ζαγορισιολάτρη από τον Νοέμβρη του '65 που νεόκοπη γιάτρός πρωτοήρθε νιόνυφη στο Ζαγόρι και διέγινε ότι ο άγιος βουνίσσιος τόπος με τους ήμερους ανθρώπους είχε κάποιο μυστικό. Το μυστικό ήταν οι γυναίκες.

Το Βιβλιοτετράδιο που διανθισμένο με μαρτυρίες, παροιμίες, τραγούδια και σπάνιες φωτογραφίες, περισώζει ότι πολύτιμο απ' όλο το Ζαγόρι, τελειώνει μελαγχολικά με την ερήμωση, που έφεραν οι καιροί που αλλάζουν. Εδώ και τριάντα χρόνια, έλεγε ο πατέρας μου (σελ. 26): Τώρα απ' όλα έχουμε, δρόμο, νερό, φως τηλεφώνου, ραδιόφωνο. Ανθρώπους δεν έχουμε γιατί οι Ζαγορίσιοι θέλουν να πεθαίνουν στην πόλη επιστημονικά!

Το Βιβλιοτετράδιο στην σημερινή του θαυμάσια έκδοση θα είναι κόσμημα κάθε βιβλιοθήκης όπως γράφει η Κική Τζόκα-Πανταζή που σοφά ξανάγραψε και τον συγκλονιστικό Επίλογο για όλους όσους διαβάζουν «Το Ζαγόρι μας», και δεν είχαν την τύχη να το αποκτήσουν. Αλλά στο πρακτικό του μέρος –το τετράδιο (τετραδιπλωμένη περγαμινή, τεφτέρι) πρέπει να βρίσκεται στην κάθε κουζίνα, και όχι μόνον Ζαγορίσια, ελπίζω σύντομα και σε ηλεκτρονική μορφή για να υπενθυμίζει τι μπορεί να μαγειρευτεί γρήγορα γευστικά και υγιεινά από τον καθένα καθώς δουλεύει από το σπίτι τηλεπικοινωνιακά.

Σ.Σ.: Μακροσκελές το κείμενο του κ. Αλέκου Κράλιου, Περιορρήκαμε σε ό,τι αφορά την έκδοση της κ. Ελένης Δούβλη-Οικονομίδου, το «ΒΙΒΛΙΟΤΕΤΡΑΔΙΟ».

ΤΟ «ΜΑΡΤΙΤΣΙ» ΤΗΣ ΚΥΡΑ ΒΙΡΓΙΝΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΓΚΟΥΡΑ, ΣΤΗΝ ΠΟΡΤΑ ΑΠ' ΤΟ ΜΑΝΤΡΙ ΤΗΣ, ΜΕ ΒΕΡΓΑ ΑΠΟ ΚΡΑΝΙΑ ΚΑΙ ΑΓΡΙΑ ΦΥΛΛΑ ΓΑΛΑΤΣΙΘΡΑΣ!!!

Ο Μάρτης, Μαρτιά ή Μαρτίτσι, είναι ένα πανάρχαιο έθιμο, με το οποίο θεωρείται ότι έλκει τις ρίζες του από την Αρχαία Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα από τις τελετές των Ελευσίνιων Μυστηρίων κατά τις οποίες οι μύστες έδεναν μια κλωστή, την Κρόκη, στο δεξί τους χέρι και το αριστερό τους πόδι, όπως παρατηρεί ο λαογράφος Μικόλαος Πολίτης.

Την Πρώτη Μαρτίου, οι περισσότεροι φοράμε στον καρπό του χεριού μας ένα βραχιολάκι, φτιαγμένο από άσπρη και κόκκινη κλωστή, το Μαρτίτσι, για να μας προστατεύει από τον πρώτο ήλιο της Άνοιξης, που είναι ιδιαίτερα βλαβερός και να μας προφυλάσσει από τα κουνούπια και τους ψύλλους και να απομακρύνει τις αρρώστιες και όλα τα κακά. Το βραχιολάκι αυτό το βγάζουμε στο τέλος του μήνα, ή το αφήνουμε πάνω στα κλαδιά μιας τριανταφυλλιάς, για να μας γίνουν τα μάγουλά μας κόκκινα, όπως τα τριαντάφυλλα! Στην συνέχεια, το ΜΑΡΤΙΤΣΙ θα τον παραλάβουν τα χελιδόνια, που σαν αποδημητικά πουλιά εμφανίζονται, κάθε άνοιξη και το χρησιμοποιούν για να στερεώσουν την νέα φωλιά που θα φτιάξουν.

Ο ΜΑΡΤΗΣ έχει πολλά παρατσούκλια, όπως Άνοιξιάτης (γιατί είναι ο πρώτος μήνας της Άνοιξης), Γδάρτης, Παλουκοκάφτης, Κλαψομάρτης, Πεντάγνωμος (για το ευμετάβλητο του καιρού), Βαγγελιώτης (λόγω της γιορτής του Ευαγγελισμού) και Φυτευτής.

ΚΡΑΝΙΑ, είναι φυλλοβόλο δένδρο που φυτρώνει μόνο του στις ορεινές περιοχές της χώρας μας και αντέχει σε πολύ χαμηλές θερμοκρασίες και παράγει καρπούς, τα ΚΡΑΝΑ, από τα οποία παρασκευάζονται ποτά, γλυκά, μαρμελάδες και λικέρ και τρώγοντας ΚΡΑΝΑ προστατευόμαστε από καρδιακά νοσήματα και από τον διαβή-

τη. Από τα ξύλα της ΚΡΑΝΙΑΣ φτιάχνονται τα μπαστούνια, οι γκλίτσες, οι πίπες και οι βέργες, τις οποίες πολλές φορές, τα παλιά χρόνια, χρησιμοποιούσαν οι δάσκαλοι στα χωριά, λέγοντας στους μαθητές τους όταν ήταν ασυμμόρφωτοι, ότι αν το ξανακάνουν, ΘΑ ΤΟΥΣ ΚΡΑΝΙΑΣΟΥΝ, ΔΗΛΑΔΗ ΘΑ ΤΟΥΣ ΧΤΥΠΗΣΟΥΝ, ΜΕ ΤΗ ΒΕΡΓΑ ΤΗΣ ΚΡΑΝΙΑΣ!!!

Στην Ελληνική ύπαιθρο υπάρχουν πολλά άγρια χόρτα, ΟΙ ΓΑΛΑΤΣΙΘΡΕΣ ή ΓΑΛΑΤΣΙΔΕΣ και με τα φύλλα τους φτιάχνουμε χόρτα και πίτες, τις βράζουμε με άλλα λαχανικά ακόμα και με κρέας, με αυγά ομελέτα και μπορούν να γίνουν και τουρσί. Τα άγρια αυτά χόρτα. ΟΙ ΓΑΛΑΤΣΙΘΡΕΣ, είναι ιδιαίτερα πλούσια σε βιταμίνες και συστατικά που συνεισφέρουν σημαντικά στην αντιοξειδωτική ικανότητα του οργανισμού.

Την 1η Μαρτίου 2020, πήρα τηλέφωνο στο χωριό ΓΚΟΥΡΑ-ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ Ιωαννίνων, την 84άχρονη μάνα μου, την ΚΥΡΑ ΒΙΡΓΙΝΙΑ Που εικονίζεται στη φωτογραφία, να της ευχηθώ καλό μήνα και καλή Σαρακοστή. Η απάντησή της ήταν: **ΝΑ ΕΧΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΚΑΛΟ ΜΗΝΑ ΚΑΙ ΚΑΛΗ ΛΑΜΠΡΗ!!!** Στην ερώτησή μου, αν έβαλε ΜΑΡΤΙΤΣΙ στο χέρι της, μου απάντησε: **Εσείς βάζετε ένα ΜΑΡΤΙΤΣΙ. Εγώ βάζω κάθε χρόνο ΔΥΟ ΜΑΡΤΙΤΣΙΑ, ΣΤΟΛΙΖΟΝΤΑΣ με το ένα, την ΠΟΡΤΑ ΑΠ' ΤΟ ΜΑΝΤΡΙ και με το άλλο το ΧΕΡΙ μου. Και γιατί βρε μάνα, έβαλες ΜΑΡΤΙΤΣΙ στην πόρτα στο ΜΑΝΤΡΙ;**

ΚΩΣΤΑ, εγώ ζω στο χωριό μόνη μου, παρέα με τα γίδια, τα πρόβατα, τις κότες και τις γάτες και γι' αυτό πήγα πρώτα στην πόρτα απ' το ΜΑΝΤΡΙ και κρέμασα το πρώτο ΜΑΡΤΙΤΣΙ, που έφτιαξα με ΑΓΡΙΑ ΧΟΡΤΑ από ΓΑΛΑΤΣΙΘΡΕΣ ή ΓΑΛΑΤΣΙΔΕΣ στο ΜΑΝΤΡΙ, για να μη μου ΜΑΤΙΑΣΕΙ κανείς τις ΓΙΔΕΣ και

τα ΠΡΟΒΑΤΑ.

Τους έβαλα ένα κλωνάρι από ΚΡΑΝΙΑ για να ΓΕΝΝΗΣΟΥΝ ΤΟΣΑ ΚΑΤΣΙΚΙΑ ΚΑΙ ΑΡΝΙΑ, ΟΣΑ ΚΡΑΝΑ ΚΑΝΕΙ Η ΚΡΑΝΙΑ ΚΑΙ ΝΑ ΜΟΥ ΓΕΜΙΣΕΙ ΤΟ ΜΑΝΤΡΙ.

Την ΓΑΛΑΤΣΙΘΡΑ-ΓΑΛΑΤΣΙΔΑ την έβαλα, για να έχουν ΠΟΛΥ ΓΑΛΑ για τα αρνάκια και τα κατσικάκια τους, αλλά και για μένα, γιατί ζω πίνοντας γάλα και ξυνόγαλοκαι τρώγοντας τυρί και γαλοτύρι.

Το δεύτερο ΜΑΡΤΙΤΣΙ που έφτιαξα, το ΒΡΑΧΙΟΛΑΚΙ με την ΑΣΠΡΗ και την ΚΟΚΚΙΝΗ ΚΛΩΣΤΗ, το έβαλα στο ΔΕΞΙ μου ΧΕΡΙ για να μη με κάψει ο ήλιος της Άνοιξης, να μη τσιμπάνε τα κουνούπια και οι ψύλλοι και να μην αρρωστήσω ποτέ!!!

Ο ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΣΤΡΑΒΕΤΣΙ

Στις 28 Αυγούστου 2018, παραμονή του πανηγυριού στο χωριό ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ (ΓΚΟΥΡΑ) Ιωαννίνων, επειδή στις 29 Αυγούστου κάθε έτους εορτάζουμε την Αποτομή της Τιμίας Κεφαλής του Αγίου Ιωάννη Προδρόμου και Βαπτιστού, βρεθήκαμε όλη η οικογένεια στο πατρικό μας σπίτι και εκεί που τρώγαμε στην πλακόστρωτη αυλή του σπιτιού, ρωτήσαμε τη μάνα μου, την κυρά ΒΙΡΓΙΝΙΑ, γιατί έβαλε το αγγουράκι δίπλα από την γλάστρα με τα όμορφα λουλούδια;

Η απάντηση της μάνας μου, μας παραξένεψε όλους: **Χθες πέρασε ο μανάβης του χωριού και επειδή μου είπατε ότι θα έρθετε στο πανηγύρι, αγόρασα ένα καρπούζι, ένα πεπόνι, ντομάτες και πέντε καστραβέτσια.**

Ρωτώντας την με απορία, τι είναι τα καστραβέτσια, γιατί πρώτη φορά ακούγαμε τη λέξη αυτή, μας απάντησε χαμογελαστή, ότι **εμείς εδώ στο χωριό έτσι τα λέμε τα αγγουράκια.**

Δεν ξέρετε ότι στη ΔΟΛΙΑΝΗ και στα ΖΑΓΟΡΟΧΩΡΙΑ, που βγάζουν τα καλύτερα αγγουράκια στην Ελλάδα, τα λένε ΚΑΣΤΡΑΒΕΤΣΙΑ!!!

Φεύγοντας ο μανάβης, ήρθε και ένα τσιγγανόπουλο με το αυτοκίνητό του, πουλώντας λουλούδια. Πήρα μερικά λουλούδια για τον κήπο και μόλις είδα μέσα σε μια γλάστρα ένα πολύ όμορφο λουλούδι και πολύ μυρωδάτο, ρώτησα το τσιγγανόπουλο πόσο κάνει και αφού μου είπε τρία ευρώ, του είπα να μου το δώσει. Πληρώνοντας το ευγενέστατο τσιγγανόπουλο, πήρα την γλάστρα αγκαλιά με τα όμορφα λουλούδια που μοσχοβολούσαν και ρωτώντας από περιέργεια πώς το έβλεπα, το τσιγγανόπουλο χαμογελώντας μου απάντησε:

Αυτό το λένε ΕΡΩΤΑ γιαγιά και είναι ένα από τα καλύτερα λουλούδια του κόσμου!!!

Ρωτώντας πάλι τη μάνα μου, γιατί έβαλε το αγγουράκι δίπλα στην γλάστρα με το όμορφο λουλούδι, η απάντησή της μας άφησε όλους σύξυλους και ξεκαρδιζόμενους στα γέλια:

Από τα πέντε καστραβέτσια που μου έδωσε ο μανάβης, αυτό που βλέπετε ήταν μαραμένο και γι' αυτό το έβαλα δίπλα στον ΕΡΩΤΑ, ώστε να τα βλέπει ο ήλιος και τα δυο, για να μη μαραγκιάσουνε.

Τα έβαλα να είναι μαζί, ώστε το μεν ΚΑΣΤΡΑΒΕΤΣΙ να ωριμάσει και όταν το φάμε να μας δροσίσει με τους καρπούς του, ο δε ΕΡΩΤΑΣ, να μη μαραθεί ποτέ, να βγάζει πολλά λουλούδια και να μοσχοβολάει!!!

Μ' φαίνεται, ότι δε σας κόβ' ολότελα.

Είστε όλα πέρα βρέχ' και ντιπ καταντίπ χαμένα.

ΕΡΩΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΚΑΣΤΡΑΒΕΤΣΙ ΓΙΝΕΤΑΙ;

(Από τα «Ευθυμογραφήματα» του ΚΩΣΤΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ)

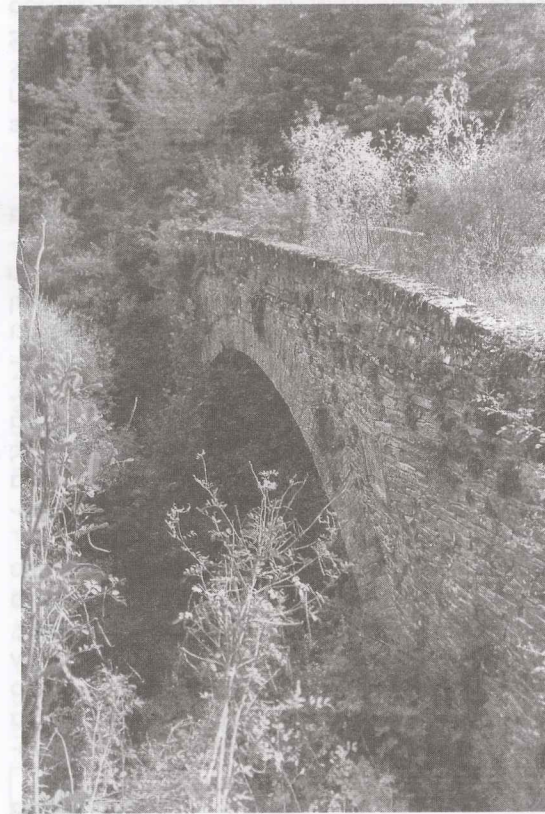
Τα γεφύρια κινδυνεύουν;

Στις αρχές Απριλίου 2021 στο Γιαννιώτικο τύπο δημοσιεύτηκαν κείμενα για το Πέρα γεφύρι της Σκάλας του Βραδέτου ότι κινδυνεύει με κατάρρευση. Εξάλλου η δημοτική παράταξη «Οραμα για το Ζαγόρι» ζήτησε την άμεση αποκατάσταση της ζημιάς και κατήγγειλε την μείωση του προϋπολογισμού για την συντήρηση του μνημείου. Η απάντηση της δημοτικής αρχής διαβεβαίωσε ότι δεν κινδυνεύει το μνημείο, ότι το έργο έχει ανατεθεί από πέρυσι σε εργολάβο και τις επόμενες μέρες θα εγκατασταθεί. Ενώνουμε τις φωνές μας με τις επισημάνσεις των κινδύνων για τα γεφύρια της Σκάλας του Βραδέτου, της Βίτσας και του Δικόρφου, όπως γράφει και ο Φίλιππος Τσιόδουλος στο παρακάτω κείμενο.

Η Συντακτική Επιτροπή

Ένα γεφύρι που κινδυνεύει

Στο Δίκορφο στέκει όρθιο απο τις αρχές του προηγούμενου αιώνα το γεφύρι του Στάθη. Σύμφωνα με επιγραφή στον τοίχο του, το γεφύρι χτίστηκε από πυρσογιαννίτες μαστόρους στις 20 Σεπτεμβρίου του έτους 1904. Το συγκεκριμένο γεφύρι είναι χτισμένο σε υψόμετρο οχτακοσίων μέτρων και είναι ένα από τα νεότερα πέτρινα γεφύρια του Ζαγορίου. Το γεφύρι εξυπηρετούσε όσους κατευθύνονταν προς τον μύλο και σε αγροτικές εκτάσεις. Επίσης συνέδεε το Δίκορφο με άλλα χωριά του Ζαγορίου προς τα ανατολικά π.χ. Νεγάδες, Φραγκάδες, Λεπτοκαριά (πρώην Λιασκοβέτσι). Χτίστηκε από δωρεά του Αναστασίου ή Στασούλη Στάθη, ο οποίος διατηρούσε φούρνο και κρεοπωλείο στη

Μαγνησία της Μικράς Ασίας. Ένα μεγάλο μέρος της περιουσίας του το αφιέρωσε στην Κοινότητα. Με δικά του χρήματα χτίστηκε το Αρρεναγωγείο του χωριού και το εξωκλήσι του Αγίου Δημητρίου, το οποίο πλέον δεν σώζεται. Εντός του χωριού στέκει όρθιο το σπίτι του ευεργέτη το οποίο διαθέτει αξιόλογες τοιχογραφίες.

Το προηγούμενο καλοκαίρι οργανώσαμε μια εκδρομή στο γεφύρι για να το γνωρίσουμε. Διαπιστώσαμε ότι πάνω του έχουν φυτρώσει φυτά και μικρά δεντράκια, εξαιτίας των σπάνιων επισκέψεων από άτομα στο γεφύρι. Επίσης παρατηρήσαμε πως ο τοίχος από την δεξιά πλευρά έχει φουσκώσει και κινδυνεύει με μερική κατάρρευση. Με το κείμενο αυτό κάνω έκκληση στον Δήμο και τους αρμόδιους να πάρουν άμεσα μέτρα για τη διάσωσή του. Εάν αυτό το θέμα το αμελήσει ο Δήμος θα έχει ως αποτέλεσμα την κατάρρευση ενός ακόμα πέτρινου γεφυριού στο Ζαγόρι.

Φίλιππος Τσιόδουλος

Ο Κων/νος Ντιναλέξης αναπλ. Διοικητής στο Πανεπ. Νοσοκομείο Ιωαννίνων!

Με πλούσια εμπειρία σε θέσεις ευθύνης...

Σχεδόν 20 μήνες από τις εθνικές εκλογές του 2019 απαιτήθηκαν για την αλλαγή αναπληρωτή διοικητή στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων. Το ενδιαφέρον για τη θέση ήταν μεγάλο, αλλά και τα διογραφικά που είχαν υποβληθεί πολλά!

Τον απερχόμενο Κώστα Χολέβα, ο οποίος διορίστηκε από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ και παρέμεινε στη θέση αυτή επί μία τριετία περίπου, διαδέχεται ο Κωνσταντίνος Ντιναλέξης, με απόφαση του Υπουργείου Υγείας που δημοσιεύθηκε ήδη σε ΦΕΚ. Αναμένεται να ορκιστεί αύριο Τετάρτη και αμέσως να αναλάβει καθήκοντα.

Ο κ. Ντιναλέξης έχει μακρά εμπειρία σε θέσεις ευθύνης του ιδιωτικού τομέα, καθώς στο παρελθόν εργάστηκε σε μεγάλες εταιρίες της περιοχής μας. Διαθέτει επίσης σημαντική διοικητική εμπειρία χάρη στην προϋπηρεσία του σε δημόσιους οργανισμούς όπως το Νοσοκομείο Άρτας και «Μεταλλουργική» Κεφαλοβρύσου.

Η θέση που αναλαμβάνει είναι καίρια και καλείται, σε συνεργασία με τον νυν Διοικητή του Π.Γ.Ν.Ι. Νίκο Κατσακιώρη, να διοικήσει το μεγαλύτερο νοσηλευτικό ίδρυμα της Βορειοδυτικής Ελλάδας, σε μία ιδιαίτερη κρίσιμη περίοδο λόγω της πανδημίας.

Σύντομο βιογραφικό: Απόφοιτος του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ο Κων/νος Ντιναλέξης έχει θητεύσει ως διευθυντής του καταστήματος Ιωαννίνων της «Express Service» με ακτίνα εξυπηρέτησης όλη την Ηπειρο την περίοδο 1990-97 και ως διευθυντής Ιωαννίνων της εταιρίας «Π. Κωτσόβολος ΑΕΒΕ» το διάστημα 1997-2004.

Ακολουθώς, θήτευσε ως Διοικητής του Γενικού Νοσοκομείου της Άρτας, ενώ διετέλεσε και Πρόεδρος Δ.Σ. της Μεταλλουργικής Βιομηχανίας Ηπείρου.

(ΠΡΩΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ)

Δήμος Ζαγορίου:

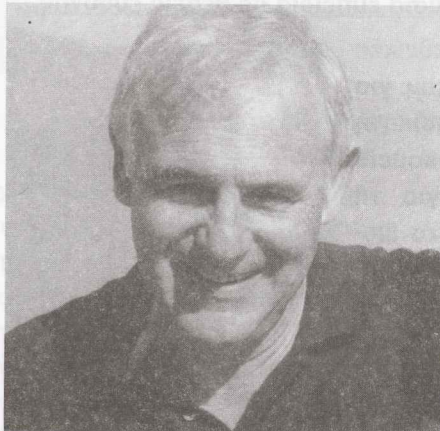
Συνεργαζόμαστε μόνο με Περιφέρεια και Υπ. Πολιτισμού για την UNESCO

Μείζον θέμα φαίνεται να έχει δημιουργηθεί στο Ζαγόρι με την εμφάνιση «σχήματος» που δήθεν προωθεί την ένταξη της περιοχής στον κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς UNESCO. Συγκεκριμένα διαρρέονται φήμες ότι ο φάκελος της υποψηφιότητας έχει ανατεθεί στην «Πρωτοβουλία Ζαγόρι UNESCO 40». Οι φήμες αυτές οδήγησαν το Δήμο Ζαγορίου να εκδώσει ανακοίνωση, με την οποία ξεκαθαρίζει ότι στην προσπάθεια αυτή συνεργάζεται αποκλειστικά και μόνο με τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας Ηπείρου και του Υπουργείου Πολιτισμού. «Με την εν λόγω πρωτοβουλία δεν έχουμε καμία απολύτως συνεργασία –ούτε θα μπορούσαμε άλλωστε– καθώς πρόκειται για ιδιωτική πρωτοβουλία που δεν έχει καμία συμμετοχή στην προετοιμασία του φακέλου ένταξης», τονίζει ο Δήμος καλώντας τους δημότες και φίλους του Ζαγορίου να μην εμπιστεύονται πληροφορίες που αναρτούνται και αναπαράγονται από μέσα κοινωνικής δικτύωσης από ομάδες και φορείς αμφιβόλου αξιοπιστίας.

(Πρ. Λόγος 24-3-21)

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΑΝΤΙΟ ΚΩΣΤΑΚΗ

Έφυγε ο Κώστας Κατσαδήμας πρόωρα και άδικα. «Το Ζαγόρι μας» με οδύνη αποχαιρετά ένα ωραίο παιδί και ολοκληρωμένο άνθρωπο του Ζαγοριού και των Γιαννίνων. Τον αποχαιρετούμε και τον κλαίμε μαζί με τους δικούς του, μαζί με ολόκληρο το Ζαγόρι και τα Γιάννενα. Συγκινητική η τελευταία του επιθυμία να σκορπιστεί η τέφρα του εκεί πάνω στο Μονοδένδρι δίπλα στο Βίκο. Έτσι ο Ζαγορίσιος αέρας θα τη σκορπίσει σ' ολόκληρο το Ζαγόρι μέχρι τα Γιάννενα που τα αγαπούσε και τον αγαπούσαν. Θα λείψει σε όλους μας η άδολη αγάπη για τον τόπο του, το γελαστό του πρόσωπο και η πηγαία καλοσύνη του για όλους και για όλα. Καλό ταξίδι Κωστάκη μας. Θα σε θυμόμαστε πάντα.

«Το Ζαγόρι μας»

ΕΦΥΓΕ Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ

Έφυγε από τη ζωή ο οδοντίατρος Κώστας Κατσαδήμας, ο Κωστάκης μας, εγγονός του Κωνσταντίνου Κατσαδήμα, δικηγόρου Άρτας και Ιωαννίνων (μετά την απελευθέρωση) και γιος του Σπούρου Κατσαδήμα, δικηγόρου και Δημάρχου Ιωαννινών. Στάθηκε πολύ τυχερός να είμαι συνεργάτης του Σπούρου Κατσαδήμα, γιατί έτσι γνώρισα μια από τις αρχοντικότερες (και δεν αναφέρομαι σε πλούτη) οικογένειες της πόλης και της ευρύτερης περιοχής και έτσι είχα την τύχη να γνωρίσω και τον Κωστάκη, ο οποίος έγινε κουμπάρος μου και υπήρξε ο μοναδικός μου φίλος. Ο πόνος για την οικογένειά του και εμάς, που ήμασταν κοντά του, είναι αβάσταχτος. Έφυγε νέος και είχε πολλά ακόμη να κάνει και να προσφέρει στην κοινωνία και στην οικογένειά του. Ποτέ δεν προέταξε το ατομικό του συμφέρον, αλλά ζούσε για τους άλλους, όχι μόνο συγγενείς και φίλους, αλλά και για οποιονδήποτε είχε ανάγκη και έπεφτε στην αντίληψή του. Προκειμένου να βοηθήσει δεν φειδόταν ούτε κόπου, ούτε χρόνου, ούτε δαπάνης. Αγαπητός σε όλους, δεν είχε εχθρούς παρά μόνο φίλους. Ακέραιος, έντιμος, εργατικός, σεμνός, ειλικρινής, καλοσυνάτος, τρυφερός, αγνός, άρχοντας, με σπάνια ευγένεια και αγάπη για όλους. Αφοσιωμένος στην άξια οικόγενιά του, τη Βάσω, τα παιδιά του και τα εγγόνια του. Έφυγε άδικα και πρόωρα, αλλά δεν θα τον ξεχάσουμε ποτέ, όπως δεν ξεχάσαμε και τον πατέρα του ο οποίος ζει ανάμεσά μας και ποτέ δεν αναφερόμαστε σε αυτόν ως αείμνηστο ή μακαρίτη. Κωστάκη μου, τι να ξεχάσω: το γέλιο σου, τις διακοπές που κάναμε μαζί, τη φιλοξενία σου εδώ και στο Κουκούλι, τον εκκλησιασμό στην Αγία Παρασκευή κάθε χρόνο στις 26 Ιουλίου, τους αγώνες μας στο τάβλι που κρατούσαν ώρες. Ζήσαμε μαζί πολύ όμορφες στιγμές και η απουσία σου θα είναι αισθητή σε όλους και ιδιαίτερα στην οικογένειά σου, στο πλευρό της οποίας θα βρίσκονται πάντα. Σε αποχαιρετώ, να ξέρεις ότι δεν θα σε ξεχάσω ποτέ. Χαιρετισμούς στον κυρ-Σπύρο και την κυρία Ιουλία. Καλό ταξίδι Κωστάκη μου.

Γιώργος Τσουμάνης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΚΑΤΣΑΔΗΜΑΣ (1946-2021)

Ευγένεια ψυχής, επαγγελματικό ήθος, φιλαλληλία, ακεραιότητα χαρακτήρα, αστείρευτη δοτικότητα χωρίς να προσδοκά ανταμοιβή, αυθεντικά αισθήματα ενός πολύτιμου φίλου με προσήλωση πάντα στα δημοκρατικά ιδεώδη· αυτός ήταν ο Κώστας Κατσαδήμας, ένας ακριβός φίλος που κέρδισε την εκτίμησή και την εμπιστοσύνη όλων μας. Πάνω απ' όλα ένας υποδειγματικός Ηπειρώτης, ένας Ζαγορίσιος που χαιρόταν σαν παιδί τις μοναδικές φυσικές ομορφιές της περιοχής, που λάτρευε τη λαϊκή μας παράδοση και κουλτούρα και πίστευε πάντα στις δυνατότητες εξέλιξης της περιοχής του Ζαγοριού.

Άφησε ανεξίτηλο αποτύπωμα χάρη στο ποιοτικό πέρασμά του απ' αυτή τη ζωή και ας κρατήσουμε ζωντανά στη μνήμη μας το πνεύμα φιλαλληλίας και αισιοδοξίας που τον διέκρινε.

Από τη θέση αυτή θέλουμε να εκφράσουμε όλη η οικογένεια Νικολάου Θάνου (Καβαλλάρι Ζαγοριού) τα θερμά μας συλλυπητήρια στην αγαπημένη του σύζυγο Βάσω που με τόση αφοσίωση και στοργή στάθηκε δίπλα του στην κοινή του ζωή και ειδικά στη δύσκολη περίοδο της ασθένειάς του· στα υπέροχα κορίτσια του Ιουλία και Έφη που έκαναν το χρέος τους ως παιδιά προς το

γονέα με την αμέριστη αγάπη τους και την ηθική συμπαράσταση στην οδυνηρή περιπέτεια της υγείας του· στις λατρεμένες εγγονές του Κυβέλη και Αριάδνη Αντωνίου Βλάχου που ήταν η μεγάλη χαρά της ζωής του Κώστα, με τις ευχές μας να έχουν τον παππού τους ως πρότυπο ζωής. Αιώνια η μνήμη του, Θάνου Νικολάου Πηνελόπη, Φιλολόγος

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΔΗΜΑΣ

Έφυγε ένας ωραίος άνθρωπος.

Η όψη του, ο λόγος του, οι κινήσεις του και τέλος οι πράξεις του είχαν κάτι από την ουσία άνθρωπος. Τα προβλήματα των άλλων ήταν και δικά του και η χαρά των άλλων τον γέμιζε γαλήνη.

Χρόνος για τον εαυτό του δεν υπήρξε, ο χρόνος του ήταν για τους άλλους... Φόρτωσε όλον τον κόσμο πάνω του και λύγισε! Τα Γιάννενα, το Ζαγόρι και προπαντός το Ριζάριο Ιδρυμα χάνουν τον πολύτιμο πρεσβευτή τους. Καλό σου ταξίδι Κωστάκη

Το Πολυμελές Συμβούλιο του Ριζαρείου Ιδρύματος

Κι ένα τελευταίο - Σαν παραμύθι

Δεν είναι πως η τύχη θύμωσε μαζί του, γιατί ούτε κι εκείνη δεν θα μπορούσε να του κρατήσει κακία του Κώστα. Είναι το πεπρωμένο που είναι καθορισμένο από τη μοίρα για όλους τους ανθρώπους, όπως λένε οι ποιητές. Ήταν ευτυχισμένος ο ίδιος με τα λίγα και τα πολλά, με τα καλά και τα κακά που του έφερνε η ζωή. Όμως η ευτυχία μοιάζει μικρή όταν την κρατάς στα χέρια του και δεν την αφήνεις να φύγει, για να δεις μετά πόσο μεγάλη και πόσο πολύτιμη είναι, ιδιαίτερα όταν έχεις γύρω σου ανθρώπους που σ' αγαπούν και σε νοιάζονται. Δεν ήταν όλα ρόδινα για κείνον στη ζωή. Δεν βαρυγκωμούσε όμως. Ήταν σαν την κυρά Καλή του παραμυθιού που διδασκαμε στα σχολεία για τους δώδεκα μήνες του χρόνου, που δεν έλεγε κακή κουβέντα για κανέναν.

«Όλοι οι μήνες καλοί κι ευλογημένοι είναι, παιδάκι μου».

Η θεά τύχη δεν λογάρισε ούτε τα λόγια τα χρυσοκεντημένα από τα χέρια της μάνας του της αρχόντισσας κυρίας Ιουλίας στην μπάντα του τοίχου τους: «Κι αυτό θα περάσει». Σεμνός κι ευλογημένος ακολουθούσε τα χνάρια εκείνης, του πατέρα του Σπούρου Κατσαδήμα, τα χνάρια της μεγάλης οικογένειας των Κατσαδημαίων. «Στον αγώνα ενωμένοι κι ας μην λείψει κανείς...», τραγουδούσε τους καιρούς εκείνους του καλού. Τότε που περνούσαν από το κατώφλι του πατρογονικού σπιτιού τους όλοι οι ιδεολόγοι, οι πατριώτες κι οι αληθινοί αγωνιστές. Επιγραμματικά εκείνο που η παλιά Γιαννιώτισσα μας είπε με το άκουσμα του θανάτου του: «Το τετράδιο της πόλης γύρισε κι άλλη μια σελίδα». Θα μας λείψει η καθημερινή παρουσία του πριν τον καθηλώσει η ασθένεια στο κρεβάτι, από όπου ζητούσε επίμονα να του διαβάσει η Βάσω, η γυναίκα του, τον Ηπειρωτικό Αγώνα.

Θα μας λείψουν τα καλούδια που έβγαζε από το καλάθι της ψυχής του και τα εναπόθετε στα χέρια μας. Θα μας λείψουν οι παλιές ιστορίες για τα Γιάννενα, που τόσο τα νοιαζόταν και κατέγραφε κάθε μέρα τις ελλείψεις, αλλά και τις ομορφιές τους. Ακόμη κι οι διηγήσεις για την αρκούδα που τον καλημέριζε καθημερινά από το παράθυρο της κουζίνας τους στο Ζαγορίσιο πατρογονικό σπίτι, θα μας λείψουν. Η στάχτη του θα αιωρείται στον αγέρα της Οξυάς, όπως το επιθυμούσε, ώπου να κατασταλάξει στη γη που ανάθρεψε προγόνους. Καλό κατευόδιο, Κωστάκη μας.

Λουκία Τζάλλα

Ένας υπέροχος άνθρωπος

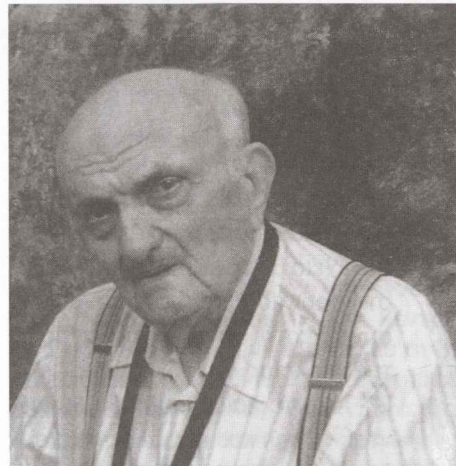
Ο Κώστας Κατσαδήμας έχασε τελικά τη μάχη, που έδινε τόσο καιρό τώρα. Σε όλους όσοι τον γνωρίσαμε άφησε την πίκρα ότι δεν έγινε τελικά το θαύμα που πιστεύαμε ότι, παρά την κατάσταση της υγείας του, θα έφερνε πάλι εκείνο το ξεχωριστό χαμόγελο στα χείλη του. Θα έφερνε πάλι εκείνη την ακατάβλητη όρεξη του για πολιτική συζήτηση για κάθε ζήτημα που απασχολεί τη χώρα και την πόλη ειδικότερα, με εκείνο τον καλοσυνάτο ήπιο τρόπο του καλού δημοκράτη συζητητή, ακολουθώντας πιστά το φωτεινό παράδειγμα του πατέρα του, του αείμνηστου δημάρχου της πόλης μας Σπούρου Κατσαδήμα. Φίλος και αναγνώστης του Η.Α. έκανε συχνά παρεμβάσεις στη στήλη για τοπικά, αλλά και γενικότερα θέματα της κεντρικής πολιτικής σκηνής. Ο Κώστας υπήρξε πραγματικά Ένας Υπέροχος Άνθρωπος με ό,τι σημαίνει ο χαρακτηρισμός αυτός, τον οποίο είμαστε σίγουροι ότι συνυπογράφουν όσοι τον γνώρισαν. Η φράση αυτή δεν αποτελεί σχήμα λόγου για έναν αγαπητό φίλο που έφυγε από κοντά μας. Αποτελεί μια πραγματικότητα η οποία θα συνοδεύει τη μνήμη του. Μια παρηγοριά για την οικογένειά του και όλους εμάς τους φίλους του.

Π.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΑΛΕΚΟΣ ΤΣΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

(1923-2021)

Έφυγε πλήρης ημερών ο Αλέκος, ένας αγαπητός και αξέχαστος φίλος, ένας ωραίος και δεμένος με το χωριό του και το Ζαγόρι άνθρωπος σ' όλη του τη ζωή.

Στο τεύχος τούτο θ' αφήσουμε να τον αποχαιρετήσουν τα πιο αγαπημένα του πρόσωπα, τα παιδιά του. Εμείς για τώρα θα περιοριστούμε να εκφράσουμε την βαθιά μας οδύνη για το θάνατό του και τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια στη γυναίκα του, τα παιδιά και

τα εγγόνια του. Αργότερα θα μνημονεύσουμε το πέρασμά του από το χωριό μας και τη ζωή μας. Αυτά τα λίγα εκ μέρους της γενιάς που ακολουθώσε τη δική του γενιά που υπήρξε από τις πιο ζωντανές και δημιουργικές, που αποτύπωσε μια ολόκληρη εποχή του άλλοτε ζωντανού χωριού μας. Κομμάτι αυτής της εποχής αποτυπώνεται σ' ένα παλιό κείμενο-ανάμνηση του Αλέκου γραμμένο το 1998 το οποίο αναδημοσιεύουμε αποχαιρετώντας τον στην επόμενη σελίδα. Καλό ταξίδι Αλέκο!

Β.Τ. - «Το Ζαγόρι μας»

ΣΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΜΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΤΣΑΤΣΟΠΟΥΛΟ ΔΑΣΚΑΛΟ, ΧΗΜΙΚΟ

Ο Αλέξανδρος Τσατσόπουλος, Χημικός, συνταξιούχος Εκπαιδευτικός Σύμβουλος, έφυγε από την καθημερινή ζωή το απόγευμα της 2 Μαρτίου 2021, πλήρης ημερών και Αγάπης, κοντά στην οικογένειά του. Αναπαύεται τώρα ατενίζοντας τη θάλασσα των Κυκλάδων, να τον ευφραίνουν οι αύρες και οι φρεσκαδούρες του Αιγαίου.

Γεννήθηκε τον Ιούλιο του 1923, στα Κάτω Πεδινά Ζαγοριού. Τρίτο παιδί του Θεοφάνη και της Αντιγόνης Τσατσόπουλου, από μικρός έδειξε μεγάλη αγάπη στην ουσιαστική μόρφωση. Αριστούχος στο Γυμνάσιο-Λύκειο της Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων και μετά της Ζωσιμαίας Παιδαγωγικής Ακαδημίας. Μετά το τέλος του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου φοίτησε στο Χημικό τμήμα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Εργαζόταν ως δάσκαλος και οικοδιδάσκαλος για να ανταπεξέρχεται στα έξοδα των σπουδών του. Υπηρέτησε στον Ελληνικό Στρατό για 3 χρόνια με διακοπή

Χαμένα λόγια

ΣΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΚΑΤΣΑΔΗΜΑ

Όλο τον κόσμο αγάπησες και έγινες δικός του. Την έννοια σου του χάρισες και ήσουν αρωγός του.

Τον άνεμο τον έδιωξες, που ήρθε με μανία, γιατί είχες θέληση τρανή κι υπομονή Αγία.

Στη μπόρα όμως δεν μόρεσες να βάλεις το κορμί σου, γιατί σε αιχμαλώτισε και πήρε τη φωνή σου.

Κι ήρθε μια νύχτα ήρεμη που μπήκες σε μια βάρκα και μέσα απ' τον Αχέροντα, στου Άδη τα παλάτια.

Εμείς εδώ θα είμαστε, θα λένε τ' όνομά σου και πάντα θα θυμόμαστε τα λόγια τα καλά σου.

Χαμένα λόγια, ό,τι κι αν πω, αφού εσύ δεν είσ' εδώ. Άκου, δεν θα χαθούμε και όταν θάρθουμε εκεί θα ξαναταμωθούμε.

Με αιώνια αγάπη
Ο Βικιογιάτρος

των σπουδών του, που συνέχισε και τελείωσε απαγγέλοντας τον όρκο στην αποφοίτηση. Συνέχισε τις σπουδές του με μετεκπαίδευση στο Διδασκαλείο Μέσης Εκπαιδύσεως στην Αθήνα. Σε όλη την πορεία του είχε πάντα στήριγμα και εμπνευστή τη σύζυγό του Κωνσταντίνα Πικραμένου-Τσατσόπουλου.

Χαιρόταν να διδάσκει τα παιδιά και να τον αποκαλούν «Δάσκαλε». Για κείνον ο «Δάσκαλος» ήταν έννοια που τείνει στο «άπειρο» αλλά και στόχος ζωής. Ίδρυσε, ανακαίνισε, και διαμόρφωσε εργαστήρια Χημείας σε όλα τα Γυμνάσια και Λύκεια της Ελλάδας που υπηρέτησε, μεταξύ άλλων και στα: Ιωνίδειος Πρότυπος Σχολή Πειραιά (1966-1971), Γυμνάσιο-Λύκειο Κισσάμου (1971-1974). Για κάθε ηλικία μπορούσε να μεθοδεύει διδασκαλία αποδοτική με ευρύ πνεύμα και πεδίο, που δεν περιοριζόταν στη στεγνή μεταβίβαση φυσικομαθηματικών γνώσεων.

Αγαπούσε τη μουσική, την ποίηση και τη λογοτεχνία. Σαν παιδιά με την αδερφή μου, αλλά και στα εγγόνια του, είχε εμπνεύσει την Αγάπη της Φύσης και του Ανθρώπου μέσα από τις Φυσικές Επιστήμες αλλά και την Αρχαία Ελληνική Γραμματεία, μέσα από τους ψαλμούς του Δαυίδ, τα τροπάρια του Ακάθιστου Ύμνου και της Μεγάλης Εβδομάδας.

Τον ευγυνωνούμε για το Φως και την Αγάπη που μας έδωσε.

Ανταλάντα Τσατσόπουλου-Πρωτοταρίου, Παιδίατρος, Νάξος
Άννα Τσατσόπουλου-Λιβανίδη, Ακτινοδιαγνώστης, Πάρος

Για τον Αλέξανδρο Τσατσόπουλο, τον δεύτερο πατέρα μου

Αγαπημένε μας Πατέρα

Όταν σε γνώρισα πρώτη φορά πριν από περίπου 35 χρόνια, δένοντας την ζωή μου με την κόρη σου Άννα και την οικογένειά σου, μου έκανε εντύπωση η καλοσύνη, η πραότητα και η οξυδερκεία σου.

Τα χρόνια που μοιραστήκαμε μαζί, είχα τη χαρά να γνωρίσω την αγαθότητα σου, τον καλό σου λόγο για τους φίλους και τους μαθητές σου, την τρυφερότητα για την γυναίκα της ζωής σου και για τα παιδιά και τα εγγόνια που τόσο λάτρευες!

Μας προσφωνούσες: «Ψυχή μου!», «Καρδιά μου!», «Μάτια μου!»...

Κάθε κουβέντα σου κι ένα φως, στις δυσκολίες της ζωής όλων μας. Ένας σπόρος για να ανθίζει η καλοσύνη, ένα ζωντανό παράδειγμα προς μίμηση. Κάποιος είπε πως όταν φεύγουμε από τον κόσμο αυτό, το μόνο που παίρνουμε μαζί μας είναι η αγάπη. Η αγάπη που παίρνουμε και η αγάπη που δίνουμε.

Εσύ Πατέρα, έδωσες σε όλους μας απλόχερα την αγάπη σου. Ελπίζουμε κι εμείς να γεμίσαμε όσο μπορέσαμε τις αποσκευές σου με την δική μας!

Εσύ Πατέρα, τώρα ατενίζεις το Φως του Θεού καθαρά.

Εμείς, ακολουθώντας το παράδειγμά σου, συνεχίζουμε να αγωνιζόμαστε.

Θα σε νιώθουμε πάντα στο πλευρό μας, γιατί εκεί θα είσαι!...

Ο γαμπρός σου Κώστας Λιβανίδης,
πάντα κρατώντας το χέρι της Αννούλας σου!

ΤΑΚΗΣ ΜΟΥΣΑΦΙΡΗΣ

Συγκλόνισε την κοινωνία των Γιαννίνων, αλλά και το Πανελλήνιο ο θάνατος του Τάκη Μουσαφίρη. Καταξιωμένος συνθέτης, αγαπητός από συναδέλφους και τραγουδιστές κι από το κοινό. Επιτυχίες του τραγουδούνταν σήμερα κι από νέους τραγουδιστές. Για την απώλεια του Τάκη ασχολήθηκαν εκτεταμένα τα ΜΜΕ και ιδιαίτερα τα Γιαννιωτάκια. Προτού φύγει για την Αθήνα έρχονταν στον Ελαφότοπο στην αδερφή του Ελένη σύζυγο Μενέλαου Κικίπουλου. Η νεολαΐα του χωριού τα βράδια μαζεύονταν στην Ζινδριλάτικη αυλή κι εκεί ο Τάκης έπαιζε την κιθάρα του και τραγουδούσε και μαζί του η Ελένη κι όσοι μπορούσαν. Τον νιώθαμε Τσερβαριώτη και αγαπητό φίλο. Μας χαροποιούσαν οι επιτυχίες του και μας γέμιζε περηφάνεια. Ο Τάκης πέρασε στην καλλιτεχνική ιστορία του τραγουδιού κι έτσι δεν θα ξεχαστεί ποτέ. Αιώνια του η μνήμη.

Απόστολος Ντιναλέξης

ΒΙΩΜΕΝΕΣ ΜΝΗΜΕΣ

Η καλύβα του Φωτέτσιου

(Όσοι μείναμε κι όσοι φύγανε από κείνους που φιλοξένησε)

Ξαναγυρίζουν οι θύμησης στο κλωθογύρισμα του χρόνου από την Κατοχή και γενικότερα την τότε ζωή στο χωριό μας στα Κ. Σουδενά. Κι είναι τόσες πολλές αυτές οι θύμησης, στριμώχνονται στο νου και πασχίζουν να βγουν πάνω απ' αυτό το μυστηριακό του ανθρώπου, που λέμε μνήμη.

Ήταν τάχα η ηλικία μας ίσως, που τυπώνονταν πιο ζωηρά κάθε τι, που συνέβαινε; Ήταν αυτά καθ' εαυτά τα βιώματα, πούχαν το δυνατό κι ανεξίτηλο μελάνι μέσα τους; Αναρωτιέμαι πάντα. Ξαν μόνη απάντηση στα ερεθίσματα τούτα, όταν ανταμώνουμε, όσοι έχουμε ξεμείνει, είναι ν' αφήνουμε το ανάβληγμα του νου μας να ξεχύνεται.

Κι αρχίζουμε να μολογάμε:

«— Θυμάσαι Κώστα; —Θυμάσαι Σπύρο; — Εσύ Βάσιο γράψε όσα μπορείς πιο πολλά. Ήσουν πιο μικρός τότε από μας, όμως ζούσες κοντά σε κείνο το μεγάλο μπράμπα σου το Μίχο, δάσκαλο όλων μας και βίωνες έντονα, τις όσες ξεχωριστές στιγμές πέρασε το χωριό μας».

Ετσι και στο τελευταίο αντάμωμά του, τούτο το καλοκαίρι, με τον Κώστα, το Σπύρο και το Βάσιο ήρθαν μύρια τόσα στο νου.

Ανάμεσα σ' αυτά, φέραμε στην κουβέντα, την **καλύβα του Φωτέτσιου**, τα χρόνια της κατοχής στο Πανωχωριό. Είναι κι άλλα λίγα ακόμη, από όσους είχε φιλοξενήσει τότε η Καλύβα εκείνη, που θα τη θυμούνται.

Ήταν πάντα τα καλοκαιρινά βράδυ στα χρόνια της Κατοχής, που είχαμε μάθει καθημερινά να ραδίζουμε προς την «**καλύβα**». Το γιατί; Βασικά, γιατί θέλαμε να κοιμηθούμε ήσυχοι, χωρίς το φόβο της ξαφνικής επίσκεψης στο χωριό μας, τη νύχτα, του κατακτητή.

Όλο και δεν λείπανε κάτι τέτοιοι φόβοι μιας πιθανής άφιξής τους, των ακατακτιτών στο χωριό μας. Πότε γιατί χτυπήθηκε απ' την Αντίσταση, κάποιο τους φυλάκιο κάτω στο «ντριβένι», άλλοτε πάλι γιατί δεν έτυχαν καλής υποδοχής στο χωριό μας, σαν ήρθαν να πλιατσικολογήσουν.

Πότε εκείνο, πότε το άλλο. Έτσι κάθε σχεδόν βραδάκι, κι ύστερα απ' τις δουλειές στα χωράφια, που στο χωριό μας όλοι είχαμε, τραβούσαμε κατά την Καλύβα

του Φωτέτσιου. Ένα κιλίμι στην πλάτη, έφτανε για στρώμα και σκέπασμα απ' τ' αγκιά της νύχτας. Δεν ήταν όμως, μόνη η φοβέρα του κατακτητή, που μας κίναγε, για κει πάνω.

Ήταν πιο πολύ να νοιώσουμε λεύτεροι, να γελάσουμε κάτω απ' τον ξάστερο ουρανό του χωριού μας, ν' ακούσουμε τ' αστεία, που μεταξύ μας λέγονταν και τα πειράγματα ανάμεσά μας.

Ακόμη να τραγουδήσουμε τα τραγούδια της λευτεριάς και της αγάπης.

Το αντάμωμα στην καλύβα, ήταν τότε μια βιοτική ανάγκη για μας.

Κάπου να «ξεδώσουμε», όπως λέει η σημερινή νεολαία.

Καθόμαστε λίγοι απ' έξω απ' την Καλύβα, στον όχτο, κι ύστερα όσο πιο «οικονομικά» γινότανε, πλαγιάζαμε ο ένας δίπλα στον άλλο κι οι «ανέσεις» όλες ήταν δικές μας. Ο Κώστας, ο νοικοκύρης ας πούμε, άρχιζε:

— Άντε ύπνο τώρα, αφήστε τις κουβέντες.

Πού να σταματήσουμε όμως. Όλο και κάτι είχαμε να πούμε απ' τη μέρα πούχε περάσει ή την προηγούμενη.

Ο Βάγγος κι ο Βλάσης ήσαν απίθανοι στις αφηγήσεις τους. Η γειτονιά στα σπίτια τους, τους είχε δέσει αληθινά κι αρμονικά. Ολόκληρη παράσταση δινότανε με πρωταγωνιστές το δουλευτό Λώνη με τις τσιλοκόπες και τα δικέλια και την Κυριάκη τη γυναίκα του.

Βλέπεις ήσαν κάπως κοντά τα σπίτια τους κι ακούγανε τον γεμάτο καλοσύνη γείτονά τους, να θυμοσσοφεί με την ιδιότυπη προσφορά του. Ο αξέχαστος Αλέξης βοηθούσε στις λεπτομέρειες της παράστασης κι ήταν τόσο αληθινός, μοναδικός θάλεγα όταν εμείς με το τύπους του χωριού μας.

Οι ιστορίες του Ντίνου μας, που κι αυτός έφυγε πια, με στιγμιότυπα απ' τη ζωή του στην Ιταλία, που σπούδαζε, ήταν πάντα τόσο ωραίες, καθώς εκείνος μοναδικά ήξερε να διηγείται. Κομψές, διαλεχτές, σαν όλα τα φερσίματά του κι αυτές. Ξαν κάθε τι δικό του.

Κι αν υπήρχε και κάποιος καθυστερημένος στην προσέλευσή του στην Καλύβα, με τον ερχομό του κι ενώ πήγαινε ο ύπνος να μας κλέ-

ψει, ξανάρχιζε το πανηγύρι.

Τότε πάλι εγώ με το μακαρίτη Κλεόβουλο, που είμαστε αχώριστοι, βρίσκαμε ευκαιρία κάτι να ξαναπούμε.

Ο Φρίξος, κι αυτός φευγάτος πια, ήταν το αγαπημένο παιδί εκείνης της παρέας. Ο Φρίξος ήταν για την Καλύβα, όταν έρχονταν —γιατί έκανε αρκετές απουσίες— η «φωνή των ειδήσεων», που θέλαμε ν' ακούσουμε.

Απ' το τηλέφωνο του χωριού, που ολημερίς καβούρδιζε, ο ίδιος πάντα αποκλειστικά, με συνέπεια απόλυτη, όλο και κάτι θα μάθαινε, να μας πει, ένα χάραμα στη μολυβένια κατοχική καταχνιά, μια ελπίδα για καλύτερες μέρες, μια αναλαμπή.

Ο Φρίξος απ' το τηλέφωνο κι ο Λευτέρης, ο θεϊός του, ο «Ερμής» απ' τον Παπαβάσο με τις διόπτρες, ήταν τα ερτζιανά της εποχής στο χωριό μας.

Αυτοί τολμούσαν κάτι να πούνε.

Κι η Καλύβα του Φωτέτσιου ήταν το χωνευτήρι στις τάσεις, που στην πατρίδα μας τότε σχηματίζονταν και που σε πολλά μέρη στην πατρίδα μας αργότερα τόσα δεινά φέρανε. Εκεί όμως στην Καλύβα, εμείς οι τότε νέοι Σουδενιώτες, σφιχτοδεθήκαμε κι ο σπόρος των πιο μεγάλων του χωριού μας, του Μίχου, του Ντάμη, του Σπύρου του αδερφού μου, για ομόνοια βρήκε κι σε μας τους νέους κλίνα καλό να βασιτσήσει.

Και νοιώσαμε μεταξύ μας τόση εμπιστοσύνη, τόση άνεση.

Δίπλα στην ίδια Καλύβα, ο λεβέντης, ο Μένης μας κατέφυγε για να δώσει τις λαβωματιές του, που του χάρισαν στη Μπιστερή οι Γερμανοί. Ήταν κι αυτός πριν πάρει το ντουφέκι, ο τρίτος «φοιτητής» στη θεατρική παράσταση, που η ίδια παρέα μας είχε δώσει στο χωριό μας και στα διπλανά χωριά. Στους «Φοιτητές» διεκδικητής κι αυτός της «Φανίτσας» μαζί με το Βαγγέλη και το Σπύρο καθώς ήθε-

λαν οι ρόλοι τους. Φέρνω σαν παραδείγματα τους «Φοιτητές» του Γρ. Ξενόπουλου και το παραμυθόδραμα της Αντιγόνης Μεταξά «**Η χιονιά κι οι εφτά Νάνοι**», που μαζί με άλλες εκδηλώσεις σφιχτόδεσαν νέους και παιδιά εκείνα τα χρόνια στο χωριό μας. Πολλά απ'

την όλη οργάνωση σ' αυτές τις εκδηλώσεις, ξεκίνησαν με συζητήσεις στην Καλύβα. Εκεί η διανομή στους ρόλους, εκεί όλες οι λεπτομέρειες, τα σκηνικά και τα κουστούμια και το πού θα τα βρούμε, για να λάβουν σάρκα και οστά, στη συνέχεια με τη σιωπηλή κι ακούραστη φροντίδα του Άλκη, μοναδικού συντελεστή σ' αυτές τις κινήσεις της νεολαίας στο χωριό μας.

Τα τότε παιδόπουλα θα θυμούνται τώρα, και ασφαλώς θάχουν ζωντανές στη μνήμη τους, τις ωραίες προσπάθειές τους για ν' ανταποκριθούν στους ρόλους στο παραμυθόδραμα της «**Χιονιάς**»... Αρκεί να σκεφτεί κανείς, ότι ακόμη κι ένα ωραίο μπαλέτο «**οι ψυχές του δάσους**» στήθηκε για το παραμυθόδραμα με μικρά κοριτσάκια του χωριού μας, που τα δίδαξαν μ' απέραντη υπομονή κι αγάπη η Έλλη κι η Αθηνούλα. Ήσαν αλήθεια οι θεατρικές παραστάσεις, που δόθηκαν κείνα τα χρόνια απ' τους νέους και τα μικρά παιδιά, μια ξεχωριστή σελίδα, ένα ανοιχτό παράθυρο στις σκοτεινές μέρες, για να μπαίνει λίγη δροσιά, να ξεδιψάει τη Ζαγορίσια δίψα για πολιτισμό.

Αλλά να μη ξεχάσω. Και τι όμως να πρωτοθυμηθώ;

Στην κουβέντα μας επάνω, σ' αυτή την τελευταία μας συνάντηση με τους φίλους, που ανέφερα, θυμηθήκαμε ότι φιλοξενούμενοι μια βραδιά κείνα τα χρόνια, της Καλύβας του Φωτέτσιου, ήσαν δυο ζαγορισιόπουλα τότε, που όμως ύστερα ακτινοβόλησαν κι ακτινοβολούνε πανελλαδικά και πιο πέρα.

Ο αξέχαστος μεγάλος **Λεάνδρος Παπαθανουόσης** (Βρανούσης) κι ο **Τάσης Αποστολίδης**.

Απήγγειλε στίχους ο πρώτος, όπως μοναδικά εκείνος ήξερε ν' απαγγέλλει κι έπαιξε το μαγικό αυτό της «Φανίτσας» μαζί με το Βαγγέλη και το Σπύρο καθώς ήθελε, σαν οι ρόλοι τους. Φέρνω σαν παραδείγματα τους «Φοιτητές» του Γρ. Ξενόπουλου και το παραμυθόδραμα της Αντιγόνης Μεταξά «**Η χιονιά κι οι εφτά Νάνοι**», που μαζί με άλλες εκδηλώσεις σφιχτόδεσαν νέους και παιδιά εκείνα τα χρόνια στο χωριό μας. Πολλά απ'

Αλ. Τσατσόπουλος

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΜΑΝΘΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ

(1954-2021)

Τον Ιανουάριο του 2021 χάσαμε τον καλό μας φίλο **Μάνθο Αναγνωστάκη**. Ο Μάνθος είχε γεννηθεί το Νοέμβριο του 1954 και ήταν βέρος Ζαγορίσιος. Ο πατέρας του, Γιώργος Αναγνωστάκης, για τον οποίο μιλούσε πάντα με θαυμασμό και αγάπη, ήταν ήρωας του Ελληνοϊταλικού Πολέμου. Η μητέρα του καταγόταν από τη γνωστή οικογένεια Στάρα του Πάπιγκου.

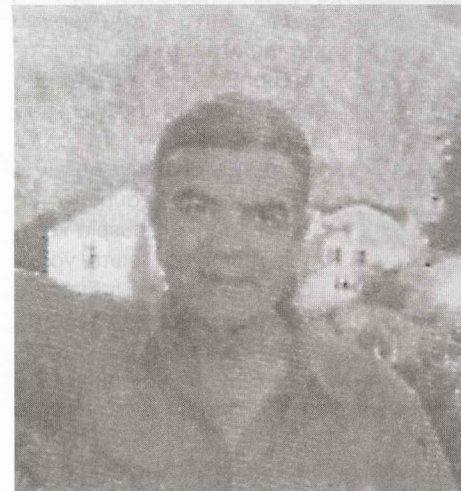
Αφού τελείωσε τη Ζωσιμαία Σχολή των Ιωαννίνων, ο Μάνθος πέρασε από τους πρώτους στην Οδοντιατρική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Συνέχισε την πορεία του υπηρετώντας ως σημνίας — οδοντίατρος στην Πολεμική Αεροπορία και συγκεκριμένα στο 251 ΓΝΑ (Γενικό Νοσοκομείο Αεροπορίας). Ακολούθησαν 17 χρόνια, όπου ήταν ελεύθερος επαγγελματίας στα Γιάννενα. Κατέληξε στο ΕΣΥ και τα τελευταία χρόνια ήταν Διευθυντής στο Κέντρο Υγείας Πραμάντων.

Ο Μάνθος ήταν παντρεμένος με τη Στέλλα Καλοπούλου, απόφοιτο της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (Τμήμα ΦΠΨ). Μαζί απέκτησαν μια κόρη, την Ίλια, η οποία σπούδασε Γερμανική Φιλολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Ανάμεσα στις τρεις μεγάλες αγάπες του Μάνθου, μία ήταν σίγουρα το χωριό του, η Βίτσα. Ήταν πάντα παρών και πρωτοστατούσε σε πολλές εκδηλώσεις. Η δεύτερη ήταν η ορειβασία και οι μακρινές πορείες. Ήταν μέλος του Ορειβατικού Συλλόγου Ιωαννίνων και έφτασε μέχρι την κορυφή του Ολύμπου. Η τρίτη μεγάλη αγάπη του ήταν τα βιβλία. Θα έφτανε κανείς στο σημείο να πει ότι ο Μάνθος περισσότερο κι από οδοντίατρος, ήταν φιλόλογος και μάλιστα περιωπής. Μάζευε και διάβαζε παλιά και νέα βιβλία με μεγάλο μεράκι και επιμονή. Ήταν ένας πολύ καλλιεργημένος, μορφωμένος και προσοδευτικός άνθρωπος. Ας είναι ελαφρύ το χέμα που τον σκεπάζει. Θα τον θυμόμαστε πάντα με αγάπη και η μνήμη του ας είναι αιώνια.

Γρηγόρης Βασδέκης**ΜΑΝΘΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ**

(13 Νοεμβρίου 1954- 12 Ιανουαρίου 2021)

Ένας αναγνώστης — Μένησο
«Καλό ταξίδι στα βουνά, Μάνθο. Θα ξανασυναντηθούμε».

Ακούς, νομίζουμε, Μάνθο, μα δεν απαντάς, από καιρό για αφανής προπονημένος.

Ακούς και δεν απαντάς, με την ψυχή να τρέχει από τα μάτια σου τον θάνατο, αντλώντας, τον θάνατο να κόβει για να μοιράσει ο χρόνος.

Όλα χάνονται. Του καθενός έχει η ώρα.

Όλα μένουν. Εγώ φεύγω. Εσείς να δούμε τώρα.

Σε βλέπουμε, έτοι, τώρα, εδώ, να φεύγεις. Στα βουνά.

Στα βουνά, φυσικά και υπερφυσικά, άφευκτα και ανέφικτα, άπιστα και άπειρα, τοπία επιστροφής, κόλπο και λίκνο τελικού προσορίσμού, μεγάλα και ευρύχωρα, χώματα. Πατρίδα. Στα βουνά της Ηπείρου, που το φως με υπόσταση φιλοδωρεί, καθώς μαλακώνει και βαθαίνει. Στα βουνά της Ηπείρου που τον δικό τους χρόνο επιβάλλουν στους πρόσφυγες, όπως εσύ, του χρόνου. Και ανοίγουμε μαζί το βιβλίο σου, αυτό που εκεί κρατάς και γράφεις και συμβουλευέσαι, και μας λες κι αι μας μαθαίνεις ότι ο θάνατος, πιο πολύ αυτός, τον άνθρωπο ενανθρωπίζει. Και μας εξανθρωπίζει.

Και μας λες πως η αγάπη, για τον Άλλο η αγάπη, όσο προχωρά, αφειδώλευτη, ένα δάνειο είναι που συνάπτεται με υποθήκη το μέλλον. Μας υπενθυμίζεις και μας διδάσκεις, με τον εμπύρετο βίο και τη γαληνεμένη θανάτη, πως η αγάπη δεν αφήνει πίσω της χαρακώματα — Στέλλα, Ίλια, εσείς το ξέρετε—, πως η αγάπη σημαίνει να προστατέψουμε, να θρέψουμε με τις αισθήσεις, να προφυλάξουμε για να προφυλαχτούμε, να γίνουμε φιλέταιροι και φιλάνθρωποι, ζηλόφθονα να περιφρονήσουμε την υλοφροσύνη, να περιφράξουμε, να εγκλωβίσουμε και να εγκλωβιστούμε, πάντοτε να χάνουμε μια αγκαλιά, εκεί η αγάπη να πληρώνεται, να εκτελωνίζεται και να εκπληρώνεται.

Εμείς εδώ, η Ιφιγένεια και ο Ηλίας, πλησιέστεροι ταξιδεύοντας σε ηπει-

ρωτική γη σε αποχαιρετούμε, ευλαβούμενοι τη γραφή και τις διδαχές σου, τη μαύρη διαθήκη σου. Υποχρέωσή μας, πάει να πει, επειγόντως να σκεφτούμε για το ήθος, τον τόπο, δηλαδή, το ενδιαίτημα, τη διαδρομή, όπως εσύ ο ίδιος μας έχεις υποδείξει.

Το ξέρουμε, Μάνθος, πως το ταξίδι προς το ταξίδι με τον θάνατο, προς τον θάνατο είναι η μήτρα όλων των αφηγήσεων, δοκιμή και ύστερη δοκιμασία αυτογνωσίας.

Από τα βουνά σου Μάνθος,ε κεί πάνω, από την πατρίδα σου, τα αγέρωχα και μαύρα βουνά σου, εσύ, ένας εκ πεποϊθήσεως έτερος, γι' αυτό και φιλέταιρος, αν μας θυμάσαι σε ικετεύουμε.

Γιατί τώρα πια, χάρη σε εσένα το ξέρουμε, πως μια ικεσία πάντοτε η αγάπη είναι, πριν το θάμα της υπερυψωθεί και γίνει εξίλασμός.

Έτσι, σε ικετεύουμε να μας παραστέξεις, να συνεχίσεις να μας αγαπάς. Έτσι ώστε να βιογραφούμε κάθε φορά τον κόσμο από την αρχή, όπως εσύ με τη ζωή σου με τη θανά σου πληρωμένη, μας υπενθυμίζεις.

Με την ιερουργημένη σιωπή σου μας υπενθυμίζεις:

Όλα χάνονται. Του καθενός έρχεται η ώρα.

Όλα μένουν. Εγώ φεύγω. Εσείς να δούμε τώρα, ακούμε την καλησπέρα σου να μας στέλνεις. Σε ακούμε. Εμείς.

Μάνθο, από τον κατάδικό σου Παράδεισο, να μας θυμάσαι. Να μας θυμάσαι γελώντας, όπως εμείς σε θυμόμαστε, γιατί το γέλιο, Μάνθο, μισό φιλή είναι, το άλλο μισό στην άκρη του ματιού κρύβεται, ερωτευμένο με το δάκρυ, στάζει, τον καημό να συναντήσει, τις αναμνήσεις από τα μελλοντικά, τις ελπίδες για τα περασμένα.

Σπάζουν τα νερά της μνήμης σε αυτόν τον καθυστερημένο χαιρετισμό, αφού οι αποχαιρετισμοί δεν ήταν ο τρόπος σου να μαθητεύεις στη ζωή, σε αυτή την αέναη ερωτηματοθεσία. Άραγε, το παρελθόν είναι κεκτημένο ή ερωτηματικό; Εξάλλου, στη «μητρίδα πατρίδα», στο «μαύρο νερό», θα συναντηθούμε πάλι και ξανά. Εμείς.

Ιφιγένεια Γαραντζιώτη
Ηλίας Καφόγλου

Μέλος της Επιτροπής Κρατικών Λογοτεχνικών Βραβείων

Μνημοσύνη για σένα ψυχούλα μ' Γιώργο Στεργίου**ΚΑΛΟΤΑΞΙΔΕΥΜΕΝΟΣ**

Μαραίνομαι ο καημένος, Σεβντάς, Ποταμιά, Ζαγορίσιο, Πουλάκι ξένο

Ξεγινεμένο και άλλα πολλά από τα αγαπημένα σου ακούσματα που μόνο εσύ ήξερες... να χορεύουμε στο τέλος του χορού τα Αυγουστιάτικα βράδια με πανσέληνο στο μεσοχώρι των Φραγκάδων.

Πώς να αντέξεις την απουσία του από την ζωή, από το Στεργιόσπιτό μας αυτό στη Ναύπακτο, και στις Φραγκάδες πώς να αντέξω που έχασα τον παράδεισό μου, άδειασε η ψυχή μου από τα άπειρα ωραία συναισθήματά μου για σένα. Ένα χρόνο μακριά σου χωρίς τις συμβουλές σου, χωρίς τα μάτια σου

που έλεγαν πολλά και με ταξίδευαν στα Ζαφέτια του ΖΑΓΟΡΙΟΥ χωρίς το άκουσμα των μοιρολογιών στα καλντεριμιά των πανηγυριών που ήταν βάλαμο στην ψυχή μας, χωρίς την καλοσύνη σου, χωρίς το αστείο χιούμορ σου, χωρίς την αγάπη σου αυτή που μόνο εσύ ήξερες να δίνεις σε μένα και τους λεβέντες μας Αγαπημένα την Ρωμυλία που δεν γνώριζες τον Χρήστο και την Νικολίτσα. Πώς να τα αντέξω όλα αυτά... εσύ έλεγες για όλα υπάρχει λύση για την απουσία σου όμως όχι...

Άφησες παρακαταθήκη σε μένα, τα παιδιά μας, στους μαθητές σου, στους φίλους σου σε όλους που σε γνώρισαν και σε αγάπησαν την ευχή σου, την αγάπη σου και την φιλοσοφία σου για την ζωή, δεν σε φώναζαν άδικα Παπαδιαμάντη στην Ακαδημία της Βελλάς.

Η πολυαγαπημένη σου σύζυγος

Στεργίου Πατσασούρα Βάσω

Τα αγαπημένα σου παιδιά

Αγαμέμνων Ρωμυλία Στεργίου

και Χρήστος Νικολίτσα Στεργίου

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΗΤΑΣ

Στην τελευταία του κατοικία, στο Κοιμητήριο της Περιβλέπτου αναπαύεται ο Άγγελος Κήτας, ο οποίος άφησε ανεξίτηλο το στίγμα του στην επιχειρηματικότητα της πόλης, στον πολιτισμό, αλλά και στον αθλητισμό.

Η εξόδιος ακολουθία τελέστηκε στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου με τα προβλεπόμενα μέτρα για την αποτροπή της διασποράς του κορωνοϊού και αυτά δεν επέτρεψαν την παρουσία των πολυάριθμων πρώην συναδέλφων και φίλων του.

Ο Άγγελος Κήτας, που «έφυγε» από τη ζωή σε ηλικία 80 ετών, κατόγονταν από τη Βίτσα Ζαγορίου, την οποία υπεραγαπούσε και σε κάθε ευκαιρία την επισκέπτονταν. Είχε υπηρετήσει

την περιοχή από τη θέση του δημοτικού συμβουλίου Ζαγορίου, ήταν συνδρυτής και για πολλά χρόνια πρόεδρος του Εκπολιτιστικού Συλλόγου Βίτσας. Πολλές ήταν όμως οι δραστηριότητές του και στα κοινά της πόλης των Ιωαννίνων, καθώς κατά περιόδους διετέλεσε Γενικός Γραμματέας του Επιμελητηρίου Ιωαννίνων, μέλος της Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας, μέλος του Δ.Σ. του OKANA Ιωαννίνων, ιδρυτής και Πρόεδρος της Ένωσης Γονέων και Κηδεμόνων Ιωαννίνων. Ήταν ένας από τους σπουδαιότερους ποδοσφαιριστές της εποχής του, καθώς είχε αγωνιστεί στις τοπικές ομάδες του Ολυμπιακού και του Αβέρωφ και στη συνέχεια στον Ολυμπιακό Πειραιώς.

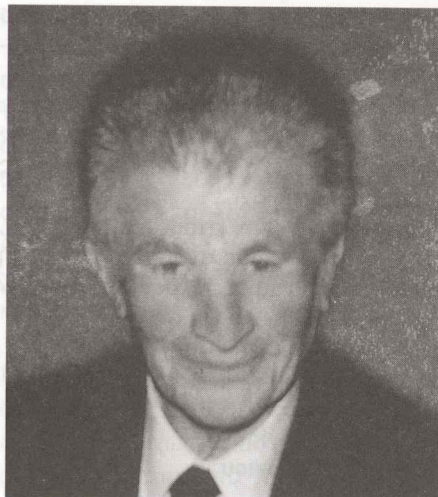
Είχε σπουδάσει στη Γυμναστική Ακαδημία, αλλά τελικά τον κέρδισε το εμπόριο και οι επιχειρήσεις. Ήταν ιδρυτής και για αρκετό διάστημα Πρόεδρος του Συλλόγου Ανθοπωλών Ηπείρου-Λευκάδας-Κέρκυρας, ενώ στη συνέχεια με τη σύζυγό του Μαλβίνα δραστηριοποιήθηκε στα παιδικά είδη υπόδησης, διατηρώντας επί χρόνια κατάστημα στη γωνία Χαρ. Τρικούπη και 28ης Οκτωβρίου στα Γιάννενα. Τελευταία επιχειρηματική του δραστηριότητα ήταν η συμμετοχή του σε επιχείρηση καφέ στη στοά Ορφέα.

Συλλυπητήρια δήλωση εξέδωσε ο Προεδρος του Επιμελητηρίου Ιωαννίνων Δημήτρης Δημητρίου, στην οποία, μεταξύ άλλων, αναφέρει ότι ο Άγγελος ήταν «πάντα δραστήριος και διεκδικητικός, εκπρόσωπος μιας γενιάς που πάλεψε για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων, αλλά και το αγαπημένο του Ζαγόρι, αποδεικνύοντας ότι ήταν πάνω από όλα άνθρωπος της προσφοράς».

Ο «Πρωινός Λόγος» με τον οποίο ο Άγγελος Κήτας είχε ιδιαίτερους δεσμούς και είχε φιλοξενήσει άρθρα του, εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια στη σύζυγό του Μαλβίνα, στα παιδιά του και στους λοιπούς συγγενείς του.

ΝΙΚΟΣ ΜΠΕΛΛΟΣ

1927-2021

Αγαπητέ Νίκο, Πρωτοντίκρουςες το φως του ήλιου στην Αρίστη μας που τόσο υπεραγαπούσες. Φοίτησες στο Δημοτικό Σχολείο του χωριού μας και ύστερα στην Αστική Σχολή των Δολιανών για δυο χρόνια πάντα αριστεύοντας. Ο πόλεμος του 40 διέκοψε τη φοίτηση και η Κατοχή σε βρήκε βοηθό στο παντοπωλείο του πατέρα σου, αλλά και βοηθό της οικογένειας στις αγροτικές δουλειές.

Συνέδεσες τη ζωή σου με την Αφροδίτη και φέρατε στον κόσμο τα δυο παιδιά σας, την

Άννα και τη Μιχάλη. Τα αποκαταστήσατε και χαρήκατε τα εγγονάκια σας.

Συνέχισες Νίκο τη δουλειά του πατέρα σου, προσθέτοντας το καφενείο δίπλα στο παντοπωλείο. Ευγενικός, τίμιος, ανιδιοτελής, εξυπηρετικός προς τους πελάτες απόκτησες την εμπιστοσύνη και την εκτίμησή τους και δούλεψες αρκετά χρόνια στο χωριό μας. Όταν όμως οι δουλειές λιγόστεψαν και το μεροκάματο δεν έβγαине, δεν δίστασες, έφυγες μαζί με την Αφροδίτη για τη Γερμανία. Δουλέψατε σκληρά αρκετά χρόνια, αποκτήσατε αρκετά χρηματικά ποσά τα οποία αξιοποιήσατε σε κτίσματα, τόσο στην Αθήνα όσο και στην Αρίστη και στα Γιάννενα.

Ονειρεύσουνα Νίκο καλά γεράματα αλλά η βαριά αρρώστια σου τα στέρησε. Αγόγγυστα τα υπέφερες μέχρι το τέλος σου.

Αγαπητέ Νίκο

Ήσουν ο υπάκουος γιος, ο άριτος σύζυγος, ο λατρευτός πατέρας, ο αγαπητός παππούς, ο καλός αδερφός, ο σεβαστός θείος και ο καλός γείτονας.

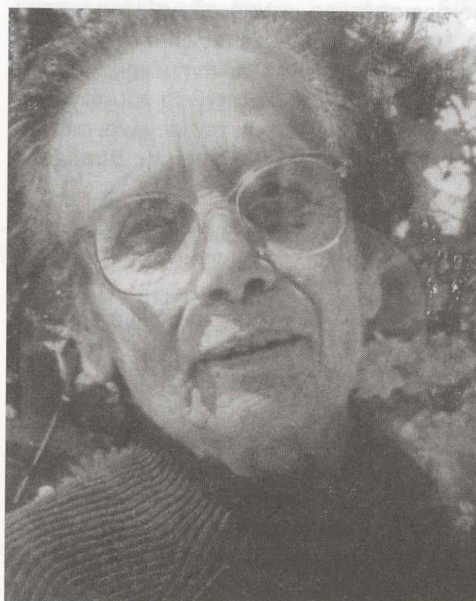
Το χρώμα της Αρίστης που τόσο αγαπούσες και που σε σκέπαζε ως είναι ελαφρύ και η μνήμη σου αιωνία.

Γεώργιος Ζαχάρης

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΕΡΓΑΛΗ ΚΑΨΑΛΗ

(1932-2020)

Αφιέρωμα στο χρόνο της

Αρχές της Άνοιξης (4 Μαρτίου 2020) έφυγε από κοντά μας η πολυαγαπημένη νοικοκυρά, συγχωριανή μας Αικατερίνη, η Ρίνα μας, στα 88 της χρόνια. Γεννήθηκε στον Ελαφότοπο το έτος 1932 πρώτο τέκνο επταμελούς οικογένειας, του πατέρα της Μενελάου Τσεργαλή Ελαφοτοπίτη (πολύχρονου και πολύτιμου εκκλησιαστικού βοηθού) και της μητέρας της Ελένης με καταγωγή από Βίτσα Ζαγορίου. Τα άλλα τέκνα της οικογένειας είναι ο Βασίλης, η Σταυρούλα, η Ευσταθία, η Ελευθερία και η Αναστασία. Τα πρώτα γράμματα στο Δημοτικό Σχολείο του χωριού και τα υπόλοιπα

χρόνια στη βιοπάλη της ζωής.

Όπως όλα τα αδελφία έτσι και η Ρίνα μας αξιώθηκε με τον σύντροφό της μακαρίτη Νικόλαο Καψάλη να ανοίξει δικό της σπιτικό αναζητώντας αποδοτική εργασία στη Γερμανία.

Οδυνηρή η μετανάστευση και πικρή η ξενιτιά, αλλά η καλύτερευση της ζωής, η φυγή από τη φτώχεια και τη μιζέρια, η άνοδος του βιωτικού επιπέδου μαζί με τη φροντίδα του τέκνου της, Κώστα ήταν η μόνη λύση. Όμως ποτέ δεν ελησμόνησε τον Ελαφότοπο όπου και το νεότευστο σπίτι της στο κέντρο του χωριού, παρόλο που είχε και ιδιόκτητο σπίτι στα Γιάννενα.

Έλαβε πόνους πολλούς με τον θάνατο των γονέων της, του νεώτατου ανεψιού της Χρήστου Ζήση παιδιού της Σταυρούλας, του νεώτατου επίσης ανεψιού της Θεοδώρου Τσεργαλή, παιδιού του αδελφού της Βασίλη, του συζύγου της Νικολάου Καψάλη συνταξιούχου Γερμανίας, του γαμπρού της Γιώργου Ζήση και τέλος, το τραγικότερο, του πολυαγαπημένου εγγονού της Νικολάκη Καψάλη μοναδικού κλαρινίστα. Ήταν ο τελευταίος και καθοριστικός πόνος για όλη την οικογένεια που βάραινε όλο το σόι. Ευτυχία και φως ο νέος εγγόνος Γρηγοράκης.

Έτσι νάναι καλοσυνάτη Ρίνα, ταπεινή, σεμνή και ενάρετη κυρία, και η συνάντησή σου με τους αγαπημένους σου νεκρούς. Οι δικοί σου άνθρωποι, οι συγγενείς, οι φίλοι, από κοντά και μακριά σε αποχαιρετούν, όλος ο Ελαφότοπος, που έγινε φτωχότερος παραστέκεται στην εξόδιο ακολουθία.

Σ' ευχαριστώ ιδιαίτερα για τις πολύτιμες πληροφορίες που μου έδωσες για τη ζωή σου αλλά και την κοινωνία του χωριού.

Ελαφρύ το χρώμα που θα σε σκεπάζει. Αιωνία σου η μνήμη.

Μιχάλης Οικονομίδης – 4 Μαρτίου 2020

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ

Θάνατοι

– Ο Τζιομάκας Βασίλειος του Νικολάου και της Αλεξάνδρας γεννήθηκε 5-8-1945. Απεβίωσε στις 2-4-2021. Θερμά συλλυπητήρια.

– Η Στεργίου Αικατερίνη του Σπυριδωνα και της Βιργινίας απεβίωσε στη Λάρισα στις 12-1-21.

ΑΝΘΡΑΚΙΤΗΣ

Γεννήσεις

– Η Μαρούλη Αριστέα και ο Αναστασίου Κων/νος απόκτησαν κοριτσάκι στα Γιάννενα στις 5-1-21. Να τους ζήσει.

Θάνατοι

– Η Τζίμα Χρυσάνθη το γένος Κώστη Κων/νου πέθανε στις 2-1-21.

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Γεννήσεις

– Η Αχνούλα Κασσιανή και ο Αλεξάντερ Παντελίδης απόκτησαν αγοράκι στη Γερμανία και το είπαν Μάριο. Να τους ζήσει.

– Ο Κατούσης Ιωάννης και η Λαζάρου Σπυριδούλα απόκτησαν αγοράκι στις 16-3-2021. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

ΑΡΙΣΤΗ

Γεννήσεις

– Η Βανδέρα Βασιλική και ο Τσακίρης Θεοφάνης απόκτησαν κοριτσάκι στην Μυτιλήνη! Να τους ζήσει!

Θάνατοι

– Η Αναστασία χήρα Πέτρου Μάτσικα το γένος Τσελλίδη απ' το Μικρό Πάπιγκο που είχε γεννηθεί το 1924 απεβίωσε στις 4-2-21.

– Ο Γκούθης Νικόλαος του Κων/νου και της Καλλιόπης γεννηθείς το 1959 απεβίωσε στην Αθήνα.

– Ο Μπέλλος Νικόλαος του Ιωάννη και της Άννας έφυγε από την ζωή στις 6-2-2021. Να ζήσουν οι απόγονοί του και τα χρόνια του να πάρουν!

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Γεννήσεις

– Ο Ζαμπακόλας Θεόδωρος

και η Αναστασία Μπαλή απόκτησαν κοριτσάκι στις 15-1-21. Να τους ζήσει.

Θάνατοι

– Η Καρθούνη Βασιλική το γένος Κώστα Ζήση απεβίωσε στις 24-1-21.

ΒΙΤΣΑ

Θάνατοι

– Ο Άγγελος Κήτας του Βασιλείου και της Ευλαμπίας γεννήθηκε στις 21-5-1940. Απεβίωσε στις 22-3-21.

– Απεβίωσε επίσης η Βασδέκη Μαρία το γένος Δημητρίου Μπέτσιου. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς των εκλιπόντων.

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ - ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Γεννήσεις

– Ο Παναγιώτης Δημητράκης από το Βρυσοχώρι και η Όλγα Κουσουρή από το Σκαμνέλι απόκτησαν στα Γιάννενα στις 23 Φλεβάρη 2021 πρωτότοκο υγιέστατο αγοράκι. Γερό, τυχερό να ζήσει και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει!

Γεννήσεις

– Ο Βακάρος Αντώνιος και η Μπάντα Νικολέτα απόκτησαν αγόρι στα Γιάννενα στις 7-1-21! Να ζήσει.

ΒΩΒΟΥΣΑ

Γεννήσεις

– Η Παννούλα Μαρίνα και ο Νέζης Παναγιώτης απόκτησαν κοριτσάκι στις 27-1-21 στην Αθήνα. Να τους ζήσει.

ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ

Θάνατοι

– Ο Παναγιωτόπουλος Γρηγόριος του Λάμπρου και της Αλεξάνδρας απεβίωσε στα Γιάννενα στις 13-1-21.

– Αρχές Μαρτίου 2021 απεβίωσε στη Χίο ο Πλόσκας Ιωάννης του Δημητρίου και της Χαρίκλειας. Θερμά συλλυπητήρια.

– Ο Νάνος Γεώργιος του Μιλτιάδη είχε γεννηθεί στις 5-2-1957. Έφυγε από την ζωή στις

13-3-2021. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

ΔΙΠΟΤΑΜΟΣ

Γεννήσεις

– Ο Γκέτσος Ευάγγελος και η Τσιμπλαρίδη Τριανταφυλλιά απόκτησαν κοριτσάκι στην Πάτρα την 1-1-21. Να τους ζήσει.

Θάνατοι

– Ο Μπερμπίλης Θεόδωρος του Γρηγορίου και της Αφροδίτης απεβίωσε στα Γιάννενα στις 5-1-21.

ΕΛΑΤΗ

Γάμοι

– Η Ταλιαδώρου Φερενίκη παντρεύτηκε τον εκλεκτό της Τριανταφυλλίδη Γεώργιο στην Πτολεμαίδα. Να ζήσουν.

Θάνατοι

– Έφυγε από την ζωή ο καλός γείτονας στα Γιάννενα Ιωάννης Τσουϊδης του Ανδροκλή στις 28-2-21. Χάρηκε παιδιά, εγγόνια, δισέγγονα! Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς όλους!

– Έφυγε από τη ζωή ο καλός γείτονας στα Γιάννενα Ιωάννης Τσουϊδης του Ανδροκλή στις 28-2-21. Χάρηκε παιδιά, εγγόνια, δισέγγονα! Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς όλους!

– Ο Θάνος Νικόλαος του Ιωάννη και της Αριστούλας απεβίωσε στις 9-1-21.

ΗΛΙΟΧΩΡΙ

Γάμοι

– Η Ροδούλα Παπανικολάου του Νικολάου και της Βούλας παντρεύτηκε τον εκλεκτό της καρδιάς της Νικόλαο Ευαγγελόπουλο. Να ζήσουν, να ευτυχίσουν κι όλοι του κόσμου τα καλά ν' αποκτήσουν.

ΙΤΕΑ

Θάνατοι

– Η Γαλάνη Αναστασία το γένος Δημοπούλου Ιωάννα απεβίωσε στις 21-1-21.

– Η Κλαρούδα Ελευθερία το γένος Λεοντάρη του Βασιλείου πέθανε την 1-1-2021.

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

Συγχαρητήρια

Ο Κλέαρχος, γιος της Έλενας και του συναδέλφου Χρήστου Ράπτη πήρε το πτυχίο από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Ορκίστηκε πτυχιούχος του τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας με κατεύθυνση Ιστορία. Έδωσε εξετάσεις και πέρασε στο μεταπτυχιακό τίτλο πάνω στο αντικείμενό του στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Θερμά συγχαρητήρια. Καλή σταδιοδρομία! Ανθόσπαρτοι οι δρόμοι που ανοίγονται μπροστά του!

Θάνατοι

– Πέθανε αρχές Απριλίου 2021 στην Αθήνα η εκ Καπεσόβου Βιργινία Ξεν. Χριστοδούλου το γένος Σωκράτη Βάνα που είχε γεννηθεί το 1942. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

ΚΗΠΟΙ

Γάμοι

– Ο Λύσανδρος Τσιρώνης του Αποστόλου και η Γεωργία Τάτσιου του Αχιλλέα παντρεύτηκαν. Να ζήσουν, να ευτυχίσουν, απογόνους και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν!

Θάνατοι

– Απεβίωσε ο Στέφανος Ντισόπουλος αρχές Φλεβάρη 2021.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Γεννήσεις

– Ο Τσουμάνης Σπυριδών και η Τερζόγλου Αγγελική απόκτησαν αγοράκι στη Θεσ/νίκη στις 22-1-21.

ΜΑΝΑΣΣΗΣ - ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

Γάμοι - Γεννήσεις

– Ο Γιάννης Μυλωνάς από Μανασσή και η Γιώτα Τάσιου από τις Φραγκάδες παντρεύτηκαν και απόκτησαν ένα υγιέστατο αγοράκι στα Γιάννενα την 1-2-21. Να ζήσουν και να τους ζήσει ο μπέμπης τους.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ**Θάνατοι**

– Ο **Αναγνωστάκης Ματθαίος** του Γεωργίου και της Ιουλίας απεβίωσε στις 12-1-21 στα Γιάννενα.

ΝΕΓΑΔΕΣ**Θάνατοι**

– Η **Βουζουκλή Αντιγόνη**, το γένος Αργύρη Ευθυμίου, 90 χρόνων απεβίωσε την 1-2-21.

ΠΕΤΡΑ**Γάμοι**

– Παντρεύτηκαν στην Αθήνα ο **Γεώργιος Τσιατούρας** του Χρήστου και η **Ειρήνη Ζήκα!** Να ζήσουν.

Θάνατοι

– Η **Κασίμη Θάλεια** το γένος Νταβάνου Χρήστου απεβίωσε στις 23-1-21.

ΠΑΠΙΓΚΟ**Θάνατοι**

– Η 79χρονη **Λαμπρινή, σύζυγος Τιμολέοντα Μητσιάδη**, απεβίωσε στην Αθήνα αρχές Φλεβάρη 2021.

Θερμά συλλυπητήρια σ' όλους τους συγγενείς!

ΣΚΑΜΝΕΛΙ**Γεννήσεις**

– Ο **Καρβούνης Δημήτριος** και η **Δημουλά Μαρία** απόκτησαν αγοράκι στις 19-1-21 στα Γιάννενα. Να τους ζήσει.

– Ο **Δημήτριος Τζουμερκιώτης** του Αχιλλέα και της Λούλας και η **Φίλιππα Χρυσάνθη** απόκτησαν αγοράκι στα Γιάννενα στις 18-2-2021.

Να τους ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία.

– Ο **Αρβανίτης Σπυρίδων** και η **Κώστα Σταυρούλα** απόκτησαν στα Γιάννενα στις 8-1-21 αγοράκι. Να τους ζήσει.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ**Συγχαρητήρια**

– Θερμά συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία στον **Γεώργιο Μπίκη**, γιο του Μιχαήλ και της Όλγας Δ. Δέμκα που πήρε το πτυχίο του οικονομολόγου απ' το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και τώρα

υπηρετεί την πατρίδα. Καλή στρατιωτική θητεία να έχει και να του έρθουν όλα τέλεια και όπως τα ονειρεύεται.

– Η **Ευφροσύνη Μιχαήλ** του Γιάννη και της Λουκίας Βούρβου ορκίστηκε πτυχιούχος Μηχανικός Πληροφορικής του Παν/μίου Ιωαννίνων. Θερμά συγχαρητήρια.

Γεννήσεις

– Η **Βικτώρια Τσουμάνη** του Ευαγόρα και της Όλγας και ο **Αλέξιος Κλεισούρας** απόκτησαν ένα χαριτωμένο κοριτσάκι, τέλη Φεβρουαρίου 2021 στα Γιάννενα. Γερή τυχερή η νεογέννητη, να ζήσει και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσει!

Θάνατοι

– Απεβίωσε στην Πάτρα την Πρωταπριλιά ο συνταξιούχος γιατρός **Αλέξανδρος Δαμιανός Γιαννακός** γιος του γιατρού Πέτρου Γιαννακού και της Λουκίας που είχε γεννηθεί στο Τσεπέλοβο το 1938. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

– Έφυγε από τη ζωή ο απόστρατος αξιωματικός **Νικόλαος Βούρβος** του Αθανασίου και της Άννας στις 8-4-2021. Ήταν γεννημένος το 1938. Θερμά συλλυπητήρια

– Η **Ευφροσύνη** χήρα **Δημοσθένη Αγγελολιάννη** το γένος Ιουλίαςκαι Κων/νου Ζήτη που ζούσε στην Κέρκυρα πέθανε. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της εκλιπούσης.

ΦΛΑΜΠΟΥΡΑΡΙ**Γάμοι**

– Ο **Τσιούρης Κλεομένης** του Ευσταθίου και η **Παλαιοπάνου Μαρία** του Δημητρίου παντρεύτηκαν στα Γιάννενα αρχές Μαρτίου. Να ζήσουν!

Θάνατοι

– Απεβίωσε στις 13-2-2021 ο 87χρονος **Νικόλαος Καραγιώργος** του Αθανασίου και της Μαργωλίτσας. Θερμά συλλυπητήρια.

– Ο **Μόγιας Νικόλαος** του Γεωργίου πέθανε στις 3-1-21.

– Απεβίωσε τέλη Φεβρουαρίου

ου 2021 ο **Μουτσίκας Γεώργιος** του Αθανασίου. Θερμά συλλυπητήρια.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ**Γεννήσεις**

– Ο **Κίμων Βαϊράμης** και η **Ελευθερία Ντάνα** απόκτησαν κοριτσάκι στα Γιάννενα στις 11-3-2021. Να τους ζήσει!

Θάνατοι

Αρχές 2021 απεβίωσε η **Ευλαλία Τάσιου** που είχε γεννηθεί το 1926. Να ζήσουν οι απόγονοι της και τα χρόνια της να πάρουν.

Επιμέλεια**Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα****ΑΝΘ ΠΕΔΙΝΑ****Γεννήσεις**

– Διπλές χαρές για το **Μιχάλη Κουτσούπη** αυτοδημιούργητο επιχειρηματία, γιο του αξεχαστου **Γιάννη Κατσούπη** (Κουσιούρη) εκλεκτού τεχνίτη λαμαρίνας στα Άνω Πεδινά.

– Ο γιος του **Γιάννης** και η συγχωριανή του **Σπυριδούλα** τον έκαναν παππού χαριτωμένου αγοριού.

– Ο δεύτερος γιος του **Διομήδης** αφού τελείωσε τις σπουδές του φαρμακοποιού, άνοιξε φαρμακείο έξω από το ΙΚΑ.

Ένα ακόμη ζαγορίσιο φαρμακείο που πρέπει να στηρίξουμε.

Θερμά συγχαρητήρια στο Μιχάλη και στα παιδιά του.

Γιώργος-Ελένη Δούβλη

ΔΙΛΟΦΟ**Νέοι επιστήμονες**

– Ιδιαίτερη είναι η χαρά και η τιμή για το Ζαγόρι όταν κάποιος από τους νέους του διακρίνεται στις σπουδές του.

– Η **Ευτυχία Τριανταφυλλίδη**, μοναχοκόρη του Αριστοτέλη και της Χριστίνας και εγγονή του καλότατου γιατρού Γιώργου και της Ευτυχίας το 2018 πήρε το πτυχίο ηλεκτρολόγου μηχανικού και μηχανικού Ηλεκτρονικών Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Θράκης και το 2020 το μεταπτυχιακό σε «Προηγμένες

τεχνολογίες ηλεκτρολόγου μηχανικού και μηχανικού υπολογιστών» με «άριστα», σπάνια γυναικεία διάκριση.

Θερμά συγχαρητήρια στη νεαρή επιστήμονα, στους γονείς και τους παππούδες της.

Πάντα αριστείες στη ζωή της.

Ελένη Δούβλη

Θάνατοι

– Πέθανε μέσα στο Μάρτιο η **Φιλάνθη Ντισοπούλου** κόρη του Διλοφιώτη γιατρού Ντισοπούλου και αδερφή του αείμνηστου καθηγητή του Πολυτεχνείου Γώργου Ντισοπούλου. Σ' όλους τους συγγενείς της θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ**Συγχαρητήρια**

Συγχαίρουμε θερμά τον **Κώστα Ντιναλέξη** του Μιχαήλ, που ανέλαβε υποδιοικητής στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων. Ο Κώστας έχει πείρα αφού διετέλεσε διοικητής στο Νοσοκομείο της Άρτας, αλλά και σε άλλες επιχειρήσεις. Του ευχόμαστε καλή θητεία.

Βασίλης Τζιόβας

Απόστολος Ντιναλέξης

ΕΛΑΘΗ**Θάνατοι**

– Πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό του ο **Γιάννης Τσωνίδης** συνταξιούχος των ΕΛΑΤΑ σε ηλικία 88 ετών. Στα παιδιά, στα εγγόνια του και σ' όλους τους συγγενείς του θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

– Πέθανε σε ηλικία 94 ετών η **Παρασκευή (Βούλα) Φαρμάκη** μια Γιαννιώτισσα αρχόντισσα στην ψυχή, με Ζαγορίσιες ρίζες από τη μάνα της, της οικογένειας Καρακώστα. Ήταν κόρη του γνωστού εμπόρου στα Γιάννενα Πετσαλίτη, που έφτιαχνε τα περίφημα παραδοσιακά Ζαγορίσια κλαρωτά γυναικεία μαντήλια.

Μια ξεχωριστή Γιαννιώτισσα, περήφανη για τη Ζαγορίσια καταγωγή της και πιστή και γεν-

ΔΩΡΕΕΣ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ**ΑΡΙΣΤΗ**

– Η **Χριστίνα Πιτσελή** προσέφερε εις μνήμη του Μπέλλου Κων/νου Ιερέα, της Πρεσβυτέρας Σταυριάνθης και του Μπέλλου Νικολάου χρηματικό ποσό στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Αρίστης.

– Η **Αφροδίτη Μπέλλου** προσέφερε στη μνήμη του συζύγου της Μπέλλου Νικολάου χρηματικό ποσό στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Αρίστης.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

ΒΙΤΣΑ**ΜΝΗΜΟΣΥΝΗ****ΚΩΣΤΑ Α. ΣΦΑΓΓΟΥ**

Με τη συμπλήρωση δύο χρόνων απουσίας του συγχωριανού και φίλου **Κώστα Α. Σφάγγου**, καθηγητή Νευρολογίας στην Ιατρική Σχολή του Παν. Αθηνών, βασικού στελέχους ίδρυσης του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ), κατατέθηκε χρηματικό ποσό για τις ανάγκες του Ι. Ν. Ταξιαρχών Βίτσας.

Βασδέκης Γρηγόρης
Καρέτσας Απόστολος
Ζωίδου Ευαγγελία
Παππάς Γιάννης
Σαουνάτσου Μαργαρίτα

– Στη μνήμη του **Κώστα Κατσαδήμα** οι οικογένειες Βάσως Αγγ. Πίκου και Γιάννη Παπαχρήστου πρόσφεραν χρηματικό ποσό στην εκκλησία Ταξιαρχών Βίτσας.

– Εις μνήμην **Μάνθου Αναγνωστάκη** η οικογένεια Ευάγγελου Γιακουμή κατέθεσε χρηματικό ποσό διά τις ανάγκες του Ιερού Ναού Κοιμ. Θεοτόκου Κάτω Βίτσας.

– Εις μνήμην **Άγγελου Κήτα** προσέφεραν χρημ. ποσού στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου διά τις ανάγκες του Ιερού Ναού, οι οικογένειες:

Όμηρου Βασδέκη, Χριστόδουλου Παπαδημητρίου, Ευσταθίου Βασδέκη του Νικολάου

– Εις μνήμην **Μαρίας Βασδέκη** προσέφεραν χρηματικό ποσό στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου διά τις ανάγκες του Ιερού Ναού οι οικογένειες:

Όμηρου Βασδέκη
Χριστόδουλου Παπαδημητρίου
Ευσταθίου Νικ. Βασδέκη

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΑΠΙΓΚΟΥ

Στον ημερήσιο Γιαννιώτικο τύπο στις 13-4-21 δημοσιεύτηκε ανακοίνωση της Ένωσης Αποδήμων Παπίγκου σχετικά με αίτημα της κοινότητας για επέκταση των ορίων οικισμού του Μεγάλου Παπίγκου. Ο πρόεδρος της Ένωσης Αποδήμων κ. Γεώργιος Δόσης διαμαρτύρεται για την μη ενημέρωση και επισημαίνει ότι η Κοινότητα έχει χαρακτηριστεί παραδοσιακός οικισμός ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Τονίζει επίσης ότι η επέκταση θα έχει συνέπειες περιβαλλοντικές, αποχέτευσης, υδροδότησης κλπ. Υπενθυμίζει ακόμα ότι το Ζαγόρι έχει υποβάλλει αίτημα για ένταξη στα Πολιτιστικά τοπία της UNESCO. Τέλος ζητά την απόσυρση του αιτήματος και σύγκληση Γενικής Συνέλευσης.

Ωστόσο το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ζαγορίου αποφάσισε κατά πλειοψηφία, την επέκταση ή διόρθωση των ορίων του οικισμού. Το θέμα αυτό προσκάλεσε τριγμούς στην παράταξη του κ. Λεωνίδα Τσουμάνη με αποτέλεσμα την διαγραφή του κ. Ευτύχιου Μαλανδράκη και την ανεξαρτοποίηση του κ. Ηλίας Ράπτη. Εκτενές ρεπορτάζ στον Ηπειρωτικό Αγώνα της 15-4-21 του κ. Απ. Τζελέτα. Η απόφαση του Δήμου Ζαγορίου θα κριθεί κι απ' την Πολεοδομία Ιωαννίνων και ενδεχομένως να απαιτηθεί και Προεδρικό Διάταγμα.

Η Συντακτική Επιτροπή

Η Συντακτική Επιτροπή

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΕΚΚΛΗΣΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Αγαπητέ συμπατριώτη,

Γνωρίζεις ασφαλώς πως το Περιοδικό μας «Το Ζαγόρι μας», συνεχίζει εδώ και πάνω από 40 χρόνια να έρχεται κοντά σας αποκλειστικά και μόνο χάρη στην αγάπη και τη στήριξή σου! Όμως κάθε χρόνο τα πράγματα δυσκολεύουν οικονομικά. Οι παλιοί Ζαγορίσιοι, με τα βιώματα μιας άλλης καλής εποχής για το Ζαγόρι, βιώματα που θρέφουν αυτή την αγάπη όλα και λιγοστεύουν και δεν αντικαθιστούνται.

Γ' αυτό θερμά παρακαλούμε αν θέλετε «Το Ζαγόρι μας» να συνεχίσει την πορεία του **ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ.**

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς.
Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Υ.Γ. Παρακαλούμε όποιος δεν επιθυμεί τη συνέχιση της αποστολής του περιοδικού να μας ενημερώνει εγκαίρως γραπτά ή τηλεφωνικά.

ΔΩΡΕΕΣ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

ΒΙΤΣΑ

Ιερός Ναός Παμμεγίστων
Ταξιαρχών Άνω Βίτσας

– Πέθανε και κηδεύτηκε στο Νεκροταφείο της Περιβλέπτου στα Γιάννενα ο αγαπημένος μας χωριανός και φίλος **Μάνθος Αναγνωστάκης**.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΜΑΣ

– Στη μνήμη του **Κώστα Κατσαδήμα** η γυναίκα του και τα παιδιά του προσέφεραν στο περιοδικό μας χρηματικό ποσό.

– Ο **Ντιναλέξης Αλκιβιάδης** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 20 ευρώ στη μνήμη του **Κων/νου Ζινδριλή και Δημητρίου Κοτρώτσου**, συνεργατών του και χωριανών του.

– Η **Πριμηκύρη Ναταλία** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη της **Ιουλίας και Κώστα Κατσαδήμα**.

– Η **Τσατσοπούλου-Γωγουβίτη Μελίνα** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη του **θείου της Αλέκου Τσατσόπουλου**.

– Η **Πόττε Μαρία** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 160 ευρώ.

– Ανώνυμος προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 250 ευρώ.

– Ο **Καρράς Πολύβιος** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 100 ευρώ.

– Η **Μαρία Γενναδίου-Σπαντίδου** και ο σύζυγός της **Θάνος Σπαντίδης** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 100 ευρώ στη μνήμη της **εξαδέρφης του Ευγενούλας Γενναδίου-Θεοδοσίου**.

Θερμές ευχαριστίες
«Το Ζαγόρι μας»

Θερμά συλλυπητήρια στην οικογένειά του.

Στη μνήμη του πρόσφεραν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες του Ναού οι:

Το κληροδότημα Αγγελικής Παπάζογλου οι οικογένειες Άλκη Σφάγγου – Νίκου Σαουνάτσου – Ιωάννη Παπαχρήστου – Βασιλικής Πίκου – Αλέξανδρου Παπαχρήστου

Οι φίλοι σου: Γιάννης Τσαπούνης, Γιάννης Παππάς, Βαγγέλης Μπάγκας, Στάθης Βασδέκης, Κώστας Χαρίσης, Δημήτρης Τσουμάνης, Χριστόφορος Μπάγκας, Χρήστος Παπαχρήστος.

Ο ανηψιός σου Άκης Παπαρούσης

– Στη μνήμη του χωριανού μας **Αχιλλέα Λαδιά** πρόσφεραν οι οικογένειες: Θεοχάρη Λαδιά, Ιωάννη Τσαπούνη και Ιωάννη Παπαχρήστου.

Στη μνήμη του Δημητρ. Ζαλοκώστα οι οικογ.: Γιάννη Τσαπούνη και Ιωάννη Παπαχρήστου.

Στη μνήμη της Ναυσικάς Αλεξίου οικογ. Κων/νου Γεωρ. Βασδέκη

– Στη μνήμη του αγαπημένου μας **Κώστα Κατσαδήμα** πρόσφεραν οι Χρυσάνθη και Μαριάννα Σάρρου και οικογ. Γεωργίου Αλκιβ. Σάρρου.

– Πέθανε στην Αθήνα στις 25 Μαρτίου και κηδεύτηκε στη Βίτσα η **Μαρία χήρα Γεωργίου Βασδέκη**.

Θερμά συλλυπητήρια στα παιδιά της και τα εγγόνια της.

Στη μνήμη της πρόσφεραν στο Ναό τα παιδιά της:

Οι οικογένειες
Γιάννη Τσαπούνη
Αλέκου Βαταβάλη
Βαγγέλη Γιακουμή
Γιάννη Παπαχρήστου

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 150

Βελέντζας Νικόλαος

ΕΥΡΩ 90

Πόττε Μαρία

ΕΥΡΩ 60

Βούρβος Νικόλαος
Μιχαήλ Άρης
Ατζεμπούλου Αικατερίνη
Καπρίτσιου Αγγελική
Πιτσιλίου Χριστίνα
Δερδεμέζη Μαρία
Σιόλας Δημήτριος
Σοφianoπούλου Σμαράγδα
Μητσιμάρη Αδαμαντία
Ντιναλέξης Αλκιβιάδης
Κομπάρου Κλεονίκη
Γαραντζιώτη Άννα

ΕΥΡΩ 50

Λογοθέτης Θωμάς
Καψάλης Φωκίων
Καρπούζη Χαριτίμη
Ζαρόπουλος Χρήστος
Τουλούπης Τάκης
Γαμπρίσιος Χρήστος

ΕΥΡΩ 40

Δούβλης Πέτρος

ΕΥΡΩ 30

Παπαρούσης Χριστόδουλος
Δούβλης Βασίλειος
Δούβλη Κλεοπάτρα
Παπαδόπουλος Χρήστος
Κομπάρης Μάκης
Τσεργογιάννης Θεόδωρος
Ζαρίδη Αικατερίνη
Κοντοκάλης Βασίλειος
Κοντοκάλης Δημήτριος
Κοντοκάλη Μαρία
Δάλλας Δημήτριος
Δάλλας Πολύβιος
Δάλλα-Μπάσιου Φιλομήλα
Γαλανόπουλος Θεόδωρος
Γαλανοπούλου Ελεονώρα
Παπανίκας Παύλος
Πριμηκύρη Ναταλία
Γενναδίου-Σπαντίδου Μαρία
Γατσέλου Παναγιώτα
Καλογήρου Γεώργιος
Ράπτης Αντώνιος
Στεφοπούλου Ισμήνη
Μαλετσίδου Ουρανία
Κατσαδήμα Βάσω
Φίτσιος Χρήστος
Ντιναλέξης Αλέξιος

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

*

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΣΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

*

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Αντιπρόεδρος
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
Ταμίας
ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Έφορος Εκδηλώσεων
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
Μέλος

Αριστίνδην μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΚΚΟΡΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΑΜΠΑΚΟΛΑΣ
ANNA ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
Πρόεδρος
ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ
Μέλος
ΚΑΜΠΛΕΤΣΑΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ
Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 6 Ιωάννινα 454 44
και στο Μυροπολείο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Τηλ. 26510 26266
Ιωάννινα 454 44

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ
Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ
Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέση)
Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845